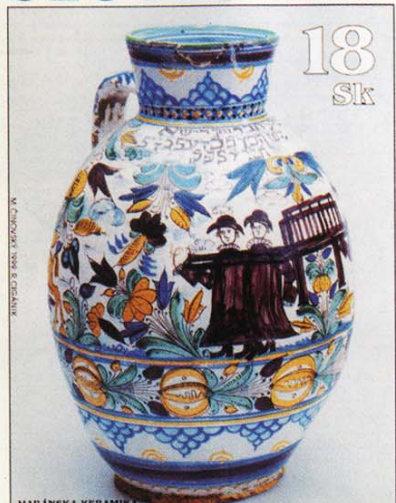

ZBERATEĽ

MESAČNÍK O FILATELII * NUMIZMATIKE * FILOKARTII * TELEFÓNNYCH KARTÁCH
S OSOBITNOU PRÍLOHOU SLOV-OLYMP * ROČNÍK V./1999 * CENA 33 Sk * ČÍSLO

11

SLOVENSKO

HABÁNSKA KERAMIKA
FAJANSOVÝ DŽBÁN POHREBNÉHO BRATSTVA CHEVRA KADIŠA. 1734

MÚZEUM ŽIDOVskej KULTÚRY

SLOVENSKO

HABÁNSKA KERAMIKA
FAJANSOVÝ DŽBÁN POHREBNÉHO BRATSTVA CHEVRA KADIŠA. 1776

MÚZEUM ŽIDOVskej KULTÚRY

Návrhy na poštové známky MÚZEUM ŽIDOVskej KULTÚRY NA SLOVENSKU, ktoré MDPT SR vydá 23. novembra 1999. Autorom grafickej úpravy emisie je Martin Činovský

ZBERATEĽ PONÚKA

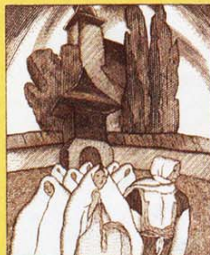
Z dnešnej ponuky firmy Zberateľ:
Séria známok Vatikán MEDZINÁRODNÝ
JURISTICKÝ KONGRES 1934, katalóg Michel
č. 45-50 (6 známok), ★ 1350,- Sk
(cena pre abonentov 1200,- Sk)

ZBERATEĽ

SLOVENSKO

REALITINA 1910 NEUVENNA KRSDENNA GAZERIA
MILOŠ ALEXANDER BAZOVSKÝ (1899-1968) 13 SK

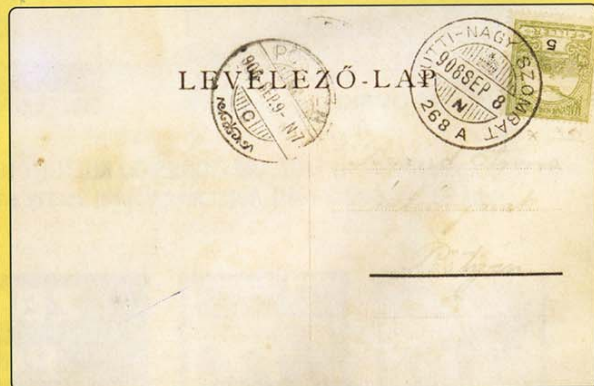
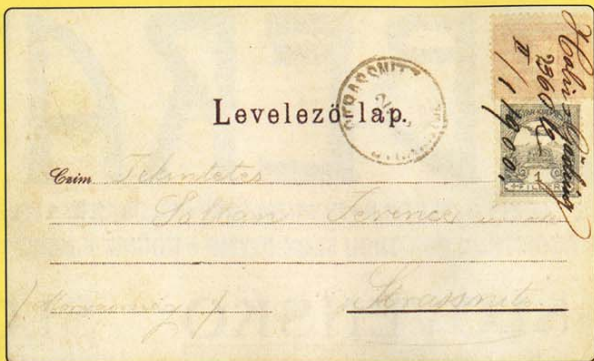
UMENIE 1999

Známky a motívy na FDC v emisii UMENIE sú venované dielam M.A. Bazovského (hore) a D. Skuteckého (dole) - k rubrike Nové známky)

SLOVENSKO

OSTRBA, TROJNÁRKA, VEKVAČKA
DOMINIK SKUTECKÝ (1849-1921) 14 SK

Hollőcska pohľadnica z 11/1/1900 kde sú známky ručne prepísané vlakovým poštovým sprievodcom (hore), pohľadnica z Malaciek s pečiatkou staničnej poštovej schránky MALACZKA a s pečiatkou vlakovej pošty č.174 POZSONY - SZAKOLCZA 1. 9. 1903 (uprostred) a pohľadnica zo Šaštína s pečiatkou vlakovej pošty č. 268A KUTTI - NAGY SZOMBAT 8. 9. 1908 (dole) - k príspevku MVDr. Pavla Hallona: POŠTOVÉ SLUŽBY ŽELEZNIC

ZBERATEĽ

Ročník V. / 1999 č. 11 cena 33 Sk

MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A TELEFÓNNYCH KARTÁCH

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava.
Registračné číslo časopisu MK 1188 /
95 zo dňa 1. februára 1995.

Redakčná rada: Dr. Severín Zrubec
(predseda), RNDr. Milan Antala, Ing.
Mirko Bachratý, Ing. Miroslav Gerec,
Ing. Marián Jobek, PhDr. Elena Mina-
ravičová, Ing. Zbyšek Šustek a RNDr.
Michal Zika.

Redakcia: Viliam Kučera, šéfredaktor,
Anton Kulhánek ml., redaktor, RNDr. Mi-
lan Antala, jazyková úprava.

Ervín Smažák, zodpovedný za prílohu
SLOV-OLYMP.

Adresa redakcie: ZBERATEĽ, Račian-
ska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 07 / 44
250 149, e-mail: zberatel@zberatel.sk.
Redakčné schôdzky a stretnutia s čita-
teli sa konajú každý posledný utorok v
mesiaci (okrem mesiacov júl, august a de-
cember) v pracovné dni od 15.⁰⁰ do 17.⁰⁰
hod. v priestoroch predajne ZBERATEĽ na
Račianskej ulici 17 v Bratislave.

Cena a predplatné: Cena za jeden vý-
tlačok 33,- Sk (v roku 2000 44,- Sk). Pri
odobraní viac ako 10 výtlačkov vydavateľ
poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné pred-
platné vrátane poštovného na rok 2000 -
pre abonentov zo SR 444,- Sk, pre abo-
nentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abo-
nentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,-
DEM), pre abonentov zo záhoria 1300,-
Sk (43,- USD, 71,- DEM).

Zasielanie príspevkov: Redakcia víta
zasielanie príspevkov napísaných strojom
alebo čitateľným písmom, príp. na počíta-
čových disketách (WORD). Nevyžiadané
rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si
vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s
obsahom ktorých sa nestotožňuje.

Informácie o príprave časopisu

Redakčné uzávierka: 25. október 1999
Odovzdané do tlače: 8. november 1999

Vážený čitateľa, priblížil sa koniec roka a to je čas, kedy Vás každoročne in-
formujeme o tom, v akej podobe bude časopis Zberateľ vychádzať v nasle-
dujúcom roku. Ohlasy z Vašich radov na časopis sú dobré, aj v hodnotení
členov redakčnej rady prevládajú pozitíva, napokon prvé pekné ocenenia časopis
získal už aj na dvoch filatelistických výstavách. Mohli by sme byť spokojní.

Pravda je však taká, že podmienky na vydávanie časopisu sa v priebehu tohto
roku zhoršili ďaleko viac, než sme vlni predpokladali a posledné tohtoročné čísla
Zberateľa sú vydávané už s veľmi nepriaznivými ekonomickými výsledkami. Inak
povedané, s veľkou stratou. Tieto skutočnosti spolu s trendom vývoja cien na vy-
dávanie časopisu v roku 2000 kladú neobyčajne vysoké nároky. Dať uspokojivú
odpoveď na otázku „Ako ďalej?“, nie je jednoduché.

Aký bude časopis Zberateľ v roku 2000?

Je zrejme, že Zberateľ v dnešnej podobe a za rovnakú cenu by sme v roku
2000 nemohli vydávať. Prepočty nám hovorili o potrebe zvýšenia ceny minimálne
o 9 korún, čím by cena stúpila na 42 korún. To nie je málo. Iné riešenie, zdadlo
veľmi prijateľné, by bola „zoštlhovácia kúra“ úsporných opatrení, čo by znamenalo
prejsť na dvojmesačník alebo zmenšiť počet strán časopisu, prípadne zmenšiť po-
čet zberateľských odborov v časopise. Po zvážení sme však prišli k záveru, že toto
riešenie by znamenalo krok späť, začiatok úpadku časopisu a asi aj jeho konca.
Nakoniec sme zvolili opačný prístup - riešenie hľadáme vo zvyšovaní úrovne časopi-
su. Základné východisko, zjednodušené povedané, vychádza z úvahy, že ak už ne-
vieme udržať terajšiu cenu časopisu a musíme ju zvýšiť, potom ju ešte zvýšme o
nejaké korunu navyše, ale urobme niečo pre zvýšenie kvality časopisu. Výsledok je
taký, že časopis Zberateľ v roku 2000 sme sa rozhodli vydávať so 40-timi strana-
mi (zvýšenie o 8 strán) za cenu 44 korún pri zachovaní všetkých doterajších výhod
pre predplatiteľov (o nich si môžete prečítať na str. 32).

Zvýšenie rozsahu časopisu o osem strán vytvára základné predpoklady na je-
ho celkové rozšírenie. Okrem uverejňovania väčšieho počtu príspevkov umožní to
používať aj o niečo väčšie veľkosti písmen tak, aby bol časopis lepšie čitateľný,
ďalej umožní urobiť aj niektoré redakčné a grafické úpravy v prospech jeho pre-
hľadnosti a iné opatrenia, ktoré by mali byť pre kvalitu časopisu prínosom. Redak-
cia však pracuje na ďalšom profilovaní časopisu tak, aby Zberateľ čoraz viac zod-
povedal stúpajúcim nárokom čitateľov.

V ústrety novému tisícročiu chceme vykročiť s výraznejším obsahovým zame-
naním. Vo filatelii problematika zberania slovenských ako aj československých
známok zostane vždy prioritná. Väčšiu pozornosť by si určite zaslúžila problematika
známkovej tvorby, a to predovšetkým zo zorného uhla zberateľov. Z pozornosti ne-
chceme však spustiť ani súčasné vývojové trendy filatelie vo svete, ktoré sú v ne-
bývalom pohybe. Do popredia sa stále viac dostáva spolupráca medzi vydavateľmi
známok, zberateľmi, obchodníkmi, publicistami i vydavateľmi katalógov, ktorá už
bolo aj v medzinárodnom meradle konštituovaná. Zberatelia by sa na tento dialóg
mali cieľavedome pripraviť tým, že by si medzi sebou mali ujasniť svoje zberateľ-
ské náhľady a kritériá. Zberateľ by sa mohol viac angažovať aj pri tmočnení a ob-
hajovaní záujmov zberateľov, čím by čiastočne vyplnil vákum, ktoré nastalo ab-
senciou ústredného zväzového časopisu. Aktuálnych otázok je teda viac než dosť.

Do roku 2000 vstupujeme s optimizmom a odhodlaním robiť časopis ešte lep-
šie ako doteraz. Sme presvedčení, že inú voľbu nemáme - i keď s týmto rozhodnu-
tím sú spojené mnohé riziká. O všetkom však nakoniec môžete rozhodovať aj vy,
vážený čitateľa. Napríklad aj tým, či priloženú zloženku na predplatenie časopisu na
rok 2000 použijete alebo nie.

Nech sa nám spoločné dielo darí, priatelia!

Anton Kulhánek st., vydavateľ

INFORMÁCIE KTO • ČO • KDE • KEDY • AKO

NOVÉ ZNÁMKY SR

UMENIE • M.A. BAZOVSKÝ: MALATINÁ

5.10.1999 • Miloš Alexander Bazovský (1899-1968): Malatiná, 1940, olej na plátne, SNG Bratislava • G: M.Činovský • R: F.Horniak (známka + FDC) • Nom.: 13 Sk • Formát: 50 x 40 mm • Tlač: 5-farebná OTP, PTC Praha • TF: 4 známky + 2 nepotlačené kupóny • Náklad: 320 tisíc ks • Katalógové číslo: 192 (obr. na druhej str.obálky).

■ FDC • M.A.Bazovský: Z kostola, olej, 1932 • Tlač: OTP (tmavohnedá) PTC Praha • Náklad: 10 tisíc ks.

■ © Fragment kresby M.A.Bazovského • N: F.Horniak • Domicil: Trenčín

UMENIE • D.SKUTECKÝ: ŠTÚDIA STOJACEHO VYKÚVAČA

5.10.1999 • Dominik Skutecký (1849-1921): Štúdia stojaceho vykúvača • Hutník, olej na plátne, SNG (v expozícii ŠG v B.Bystrici) • G: M.Činovský • R: R.Cigánik (známka + FDC) • Nom.: 14 Sk • Formát: 40 x 50 mm • Tlač: 5-farebná OTP, PTC Praha • TF: 4 známky + 2 nepotlačené kupóny • Náklad: 320 tisíc ks • Katalóg. číslo: 193 (obr. na druhej str.obálky)

■ FDC • D.Skutecký: Autoportrét • Tlač: OTP (šedočierna) PTC Praha • Náklad: 10 tisíc ks.

■ © Autorova značka (Ars et Amor) • N: M.Činovský • Domicil: Banská Bystrica

VIANOCE 1999

3.11.1999 • Zima a zimné radovánky • N: Stanislav Sekereš (15 rokov) • G: M.Činovský • R: A.Feke • Nom.: 4 Sk • Formát: 30 x 23 mm • Tlač: OTr + HT PTC Praha • TF: TL po 50 ks známok • Náklad: 3 mil. ks • Katalóg. číslo: 194

■ FDC • Hokejisti • N: Lenka Jaššová • R: Juraj Vítek • Tlač: OTP PTC Praha

■ © N: M.Činovský s použitím výrezu kresby Jany Paškuliakovej • Domicil: Detva

NEŽNÁ REVOLÚCIA 1989

17.11.1989 • Alegória revolúcie v podobe ženskej hlavy z profilu • N: Miroslav Cipár • R: Rudolf Cigánik • Nom.: 5 Sk • Formát: 40 x 23 mm • Tlač: OTr + HT PTC Praha • TF: TL po 50 ks známok • Náklad: 2 mil. ks • Katalóg. číslo: 195

■ FDC • Ruka znázorňujúca symbol víťazstva • N: Miroslav Cipár • Tlač: Ofset KG Zohor

■ © N: M.Cipár • Domicil: Bratislava

MÚZEUM ŽIDOVskej KULTÚRY NA SLOVENSKU

23.11.1999 • Spoločné slovensko-izraelské vydanie 12 Sk: Džbán patriaci spolku Chevra kadiša - pre návštevy chorých (fajansa, habánska keramika, Senica, 1776), 18 Sk: Džbán pohrebného bratstva Chevra kadiša (fajansa, habánska keramika, Senica, 1734), motív na medzipoli hárečka: Ukazovadlo na Tóru, znak SNM a MŽK • G + LR: M.Činovský • R: F.Horniak (12 Sk) a R.Cigánik (18 Sk) • Nom. hodnota: 12 a 18 Sk • Formát: 26 x 40 mm • Tlač: 2-farebná OTP v kombinácii s ofsetom na spoločných TL, PTC Praha • TF: 2 x po 4 ks známok (dva štvorbloky so striedavo rozmiestnenými známkami a potlačeným medzipolom) • Náklad: po 240 tisíc ks • Katalóg.číslo: 196-197 (návrhy na známky sú vyobrazené na 1.str.obálky).

■ FDC • Svetník • chanukja (striebró čiastočne pozlatené, 19. stor.) • R: A.Feke • Tlač: OTP (modrošedá) PTC Praha • Náklad: 10 tisíc ks.

■ © Detail vyšivanej prikrývky na barches (druhá pol. 19.stor.) • N: M.Činovský • Domicil: Bratislava □ vkn

POŠTOVÉ CELINY

II. SLOVENSKO-POĽSKÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA BRATISLAVA '99

14.9.1999 • CDV 32 Bratislava 4 Sk s prítláčou • Motív prítláče: Plň na Dunajci (autor farebnej fotografie A.Jiroušek) •

Text prítláče: II. Slovensko-poľská filatelická výstava Bratislava '99 • Vydavateľ: MDPT SR (bez vytlačenia copyrightu) • Tlač: OF KG Zohor • Náklad: 6050 ks • Katalóg. č.: 34 (vyobrazenie: Zberateľ 9/99, 2. str.obálky) □ vkn

Katalógové čísla celín 1999

Doplňujeme informácie o nových slovenských poštových lístkoch (CDV) a celinových obálkach (COB) vydaných MDPT SR resp. SP. Pofis v tomto roku, s uvedením ich katalógových čísel:

- CDV 32 Bratislava
- CDV 33 1.miesto v ankete o najkrajšiu známku roku 1998
- CDV 34 II.slovensko-poľská filatelická výstava BRATISLAVA '99
- COB 34 40 rokov Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU Nitra
- COB 35 40 rokov Univerzity Konštantína Filozofa Nitra

NOVINKY Z ČR

KRESLENÝ HUMOR ■ MDS ČR 20.10.1999 vydalo tri príležitostné poštové známky (4,60, 5 a 7 Kč) s kresbami M. Bartáka - kreslený humor bez slov. Údaje v skratke • Tlač: OTr + HT (známky) a OTP (FDC), PTC Praha v TL po 50 ks známok • Rytiny: B. Šneider • Katalógové č.: 0232-0234 (obr. na 3.str.obálky).

BEURONSKÁ UMELECKÁ ŠKOLA ■ MDS ČR 20.10.1999 vydalo príležitostný háreček so sútláčou dvoch známok 11 a 13 Kč. Na prvej známke je transpozícia oltárneho obrazu Mater Dei (matka Božia), na ktorej je Panna Mária s Ježiškom zobrazená ako egyptská bohynja Isis (1898). Na druhej známke je zobrazená malba Spasiteľa - Ježiša vševeľdca z klenby apsidy kostola sv.Gabriela v Prahe (1911). Na obrazovej časti hárečka dominuje nástenná malba Pieti - Panna Mária s ukrížovaným Kristom v náručí. Údaje v skratke • Formát: 108x50 mm • Rytiny: M.Ondrček • Tlač: OTP • Katalóg.č.: A 0235-0236 (obr. na 3. strane obálky).

Poštové lístky: HRADY A ZÁMKY ■ Česká pošta 25.8.1999 vydala 16 ks poštových lístkov s motívmi historických stavbných pamiatok. Sú označené číselným radom A81/99 až A96/99 a zobrazujú tieto pamiatky: Zámok Brtnice, zámok Jemniště, zámok Jičín, zámok Kačina, hrad Kašperk, zámok Kynžvart, zámok Letovice, zámok Lydice, zámok Náměšt na Hané, zámok

Nové Město nad Metují, hrad Písek, Praha - Betlehémska kaplnka, hrad Rabí, hrad Strakonice, hrad Švihov a zámok Tovačov. Lístky boli vydané aj v prevedení s kaše-
tom a s dennou pečiatkou vydania.

Bežný poštový lístok s hologramom ■ MDS ČR dňa 8.9.1999 vydalo poštový lístok s natlačenou známkou 4 Kč pre bežnú poštovú prevádzku. Známkou zobrazuje pohľad na Nový Svet s Pražským hradom v pozadí. Pod známku je dopĺňajúci text: PRAHA-EVROPSKÉ MĚSTO KULTURY ROKU 2000. Lístok má ochranný prvok hologram a mikropočítadlo s letopočtom 1999 tvoriaci prvý riadok adresnej linky.

Poštové lístky: VÝSTAVA BRNO 2000 ■ Česká pošta vydala ďalšie tri príležitostné poštové lístky na propagáciu Celosvětnej výstavy poštových známok BRNO 2000. Jedna z nich (vydaná 8.9.1999) zobrazuje priečelie brnenskej vily Tugendhat (1930), postavená podľa projektu Ludwiga Mies van der Rohe. Na druhom lístku (vydaný 8.9.1999) je zobrazený moderný Chrám Panny Márie Pomocníčky kresťanov, postavený v Brne - Žabovříškách (vysvätený roku 1995). Tretí poštový lístok bol vydaný 29.9.1999 a je na ňom zobrazené priečelie Pošty Brno 1. Všetky poštové lístky majú natlačenú známku 4 Kč s logom výstavy BRNO 2000. Pod logom Českej pošty je na lístku umiestnený ochranný hologram □ vkn

NOVINKY Z POĽSKA

POĽSKO-UKRAJINSKÁ SPOLUPRÁCA OCHRANY PROSTREDIA V POHRANIČNEJ OBLASTI ■ Spoločné poľsko-ukrajinské vydanie (22.9.1999) dvoch známok

1,40 Zl s námetom jeleňa a rysa. Známky vyšli v PL s 20 známkami (10+10) v náklade 600 tis. kusov (vyobrazenie FDC na 3.str. obálky).

POĽSKÍ KRÁLI A KNIEŽATÁ ■ Ďalšie štyri hodnoty tejto dlhodobu vydávanej emisie výplatných známok vyšli 25.9.1999. Sú na nich zobrazení Vladislav IV. (60 gr), Jan II. Kazimierz (70 gr), Michal Korybut Wisniowiecki (1 Zl) a Jan III. Sobieski (1,40 Zl). K emisii boli vydané dve FDC s príležitostnou pečiatkou Wrocław 1.

POĽSKÉ POŠTOVÉ LÍSTKY

■ **Medzinárodný rok seniorov** - Známkou: Fotografia starších usmiatych manželov ako čítajú list - Lavá časť lístka: Symbolická kresba.

■ **III. medzinárodné vedecké sympóziu zamerané na súčasný olympijský šport** (Varšava, 29.8.-1.9.1999) - Známkou: Kresba symbolických holubíc v olympijských farbách - Lavá časť lístka: Pohľad na Telovýchovnú akadémiu J. Piłsudského vo Varšave v vtáčej perspektívy.

■ **60. výročie vypuknutia II. svetovej vojny a Deň veteránov** - Známkou: Grafickej upravená fotografia pochádzajúcej vojakov - Lavá časť lístka: Fotografia horiacej obce, nad ktorou je vyobrazené vyznamenanie Veterána vojny.

■ **60. výročie obrany Poľskej pošty v Gdaňsku** - Známkou: Skupinová fotografia vojakov - Lavá strana lístka: Na pozadí autentickéj fotografie z bojov v Gdaňsku je vyobrazená dobová poštová schránka.

■ **Filatelistická výstava BRUPHILA '99** - Známkou: Symbolická kresba s použitím belgickej zástavy - Lavá strana lístka: Vylepovací stĺp na plagáty s kolážou poľskej a belgickej známky.

■ **500. výročie narodenia Jana Laskiho** (1499-1560), humanistu, reformátora a organizátora evanjelického života v Poľsku - Známkou: Portrét J.Laskiho - Lavá strana lístka: Ex libris J.Laskiho □ vkn

NOVINKY Z RAKÚSKA

UMENIE STARÉHO RAKÚSKA - SOCHA SV. ANNY ■ Za námet tejto 9 šilingovej známky bola zvolená drevená soška sv. Anny z ozdoby organu vo farskom kostole v obci Pürgg v Štajersku. Soška pochádza zo 16. storočia.

MEDZINÁRODNÝ ROK STARŠÍCH ĽUDÍ

■ Fotografia sympatického staršieho páru sediaceho na lavičke v parku v družnom rozhovore je námetom známky (7 ATS), vydané rakúskou poštovou správou k tejto celosvetovej príležitosti.

VIEDENÉ POZYVA NA WIPA 2000 ■ Tretia známka emisie vydané k vienskej svetovej filatelistickej výstave. Známkou zobrazuje scénu z nakladania poštových zásielok na letisku a reprodukciu 25-grošovej známky z výplatnej emisie Kroje z roku 1949. Známkou má nominálnu hodnotu 32 a príplatok 16 šilingov v prospech výstavy. Vyšla ako malý háčček so 4 známkami.

100. VÝROČIE OPERY V GRAZI ■ Na známke 6,50 šilingov je zobrazený detail zo železnej opony operného javiska.

Všetky známky vyšli 17.9.1999 □ Zc

KARTKA POCZTOWA Cena 70 gr

III MIĘDZYNARODOWY KONGRES NAUKOWY WSPÓLCZESNY SPÓRT OLIMPIJSKI
20.08. - 1.09.1999 Warszawa

POLSKA 60 GR

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

Postać Polska 51 1999 znaczek 60 0000 gr. 01.09.1999

NOVINKY Z UKRAJINY

V júli a auguste 1999 vydala poštová správa Ukrajiny v 6 emisiách spolu 9 známok

- Dňa 27.7.1999 to bola známka (50 k) k 800. výročiu založenia Haličsko-volyňského kniežatstva (1199-1352). V obrazovom poli známky je štátny znak - lev s korunou, na ktorom sedí rytier s mečom a štítom
- Toho istého dňa vyšli aj dve známky k 100. výročiu Národného umeleckého múzea. Zobrazujú ikonu sv. Juraja z 15. storočia (30 k) a maľbu O. O. Muraška: Dievča s červeným klobúkom (60 k). Známky boli tlačené súťažou a sú spojené kupónom, na ktorom je zobrazená budova múzea
- Dňa 7.8.1999 bola vydaná známka venovaná chovu včiel na Ukrajine - známka zobrazuje včelu medonosnú *Apis mellifica* na kvete rastliny (30 k)
- Ďalšia emisia patrí 125. výročiu založenia Svetovej poštovej únie a predstavuje známku plastiku UPU v Berne (30 k)
- Mesto Poltava a jeho 1100. výročie pripomína známka s mestským erbom (30 k)
- Vyšla druhá emisia s ukrajinskými štátnymi význameniami: Rad kňaznej Olygy (30 k), Rad Za zásluhu o štát (2,50 G) a Rad Zlatej hviezdy (2,50 G). Prvá z nich vyšla v malom TL s 10 známkami (náklad 100 tis. ks), druhá a tretia v spoločnom háračku (náklad 50 tis. ks).

Predtým uvedené jednotlivé známky majú náklad 200 tisíc kusov □ ilk

NOVÉ PEČIATKY

Uvádzame informácie o nových príležitostných poštových pečiatkach, ktoré sa budú používať v novembri t.r. (podľa podkladov, ktoré redakcia získala do 20. októbra 1999):

- 6.11.1999 Malacky: 70 ROKOV ORGANIZOVANEJ FILATELIE V MALACKÁCH
- 11.11.1999 Bratislava 022: ZAVEDENIE AUTOMATICKEJ TRIEDIACEJ LINIY DO PREVÁDZKY
- 26.11.1999 Banská Štiavnica 1: 125 ROKOV TURISTICKÉHO ZNAČKOVANIA NA SLOVENSKU / TURISTA ZNAČKÁR / KST (návrh P. Školna, farba pečiatky zelená)
- 8.12.1999 Spišská Nová Ves 1: MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA / SPIŠSKÁ NOVÁ VES / 7.-9.12.1999 / TRVALO UDRŽATEĽNÉ MESTO

- 16.12.1999 Marianka: VIANOCE '99 (zmena dátumu, pôvodne bola ohlásená na 18.12.1999)

Spišská Nová Ves: Životné prostredie / TUM

V roku 1992 bol na celosvetovej konferencii v Riu de Janeiro definovaný stav životného prostredia. Jedným z produktov tejto konferencie bola „agenda 21“, čo predstavuje stratégiu ľudstva pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja Zeme a ľudstva. Mesto Spišská Nová Ves pristúpilo k rozpracovaniu stratégie pre miestne podmienky a usiluje sa o získanie certifikátu deklarujúce vytvorenie a dodržiavanie podmienok oprávňujúcich prezentovať sa prívlastkom „Trvalo udržateľné mesto“ (TUM).

V súvislosti s citovanou aktivitou sa k danej problematike v Spišskej Novej Vsi uskutoční v dňoch 7. až 9.12.1999 medzinárodná konferencia. pri tejto príležitosti bude 8.12.1999 používaná aj príležitostná pečiatka. Jej grafická časť predstavuje logo TUM (šesťuholník ako základný a najefektívnejší stavebný prvok, kruh je symbolom Slnka ako zdroja energie, pod ním je symbolické znázornenie prostredia, v ktorom a z ktorého žijeme) □

NEÚRADNÉ PRÍTLAČE

PRÍTLAČE ZSF ■ Zväz slovenských filatelistov vyhotovil prítláčku na poštových lístkoch Bratislava 4 Sk k príležitosti 30. výročia založenia ZSF. Prítláč je dvojfarebná - čierna a svetlomodrá. Prítláč boli vyhotovené v náklade 200 exemplárov, číslovaných v červenej farbe. Do

obehu boli uvedené na V. valnom zhromaždení ZSF 18.9.1999 v Trenčíne.

Pre delegátov z hlasom rozhodujúcim na V. VALNÉ ZHROMAŽDENIA ZSF v Trenčíne zväz vyhotovil prítláč, ktoré plnili funkciu delegačných lístkov (vyobrazenie v rubrike Informácie). Prítláč je taktiež vyhotovená na CDV Bratislava 4 Sk, tlač modrá + červená, číslovanie. Podľa počtu delegátov, náklad týchto lístkov bude veľmi nízky □ vkn

30. VÝROČIE ZALOŽENIA
ZSF

NOVINKY Z KOŠÍC ■ Organizačný výbor MMM dal vyhotoviť príležitostnú pečiatku a prítláčku k príležitosti konania 12. SVETOVÉHO KONGRESU MEDZINÁRODNEJ ASOCIÁCIE MARATÓNSKÝCH A CESTNÝCH BEHOV AIMS, ktorý sa konal v Košiciach 1. a 2.10.1999. Prítláč na poštových lístkoch (400 ks) sú zelené, na obálkach (400 ks) ružové. Pohľad na skupinku bežcov v uliciach mesta (fotografia) + logo AIMS a IAAF tvorí obrazovú časť prítláču.

Podobný námet, ale s logom MMM majú prítláčku vyhotovené k 75. VÝROČIU KOŠICKÉHO MARATÓNU. Lístky majú modrú prítláč, obálky fialovú, náklad po 400 kusov.

30. ROČNÍK

KOŠICKÝ VODÁCKY MARATÓN
A
PLAVBA TROCH GENERÁCIÍ
• HORNÁD '99 •
2. - 3. 10. 1999

Organizačný výbor MMM každoročne poriada aj KOŠICKÝ VODÁCKY MARATÓN a plavbu troch generácií Hornád. Pre totohoročný, jubilejný 30. ročník, boli vyhotovené aj prítláč s emblémom KVM - na CDV Bratislava 4 Sk v bledomodrej farbe a na obálkach v tmavomodrej farbe. Náklad po 200 ks.

Ďalšia prílač na CDV Bratislava 4 Sk v počte 300 ks bola vyhotovená k 80. VÝROČIU ZALOŽENIA MIESTNEJ ORGANIZÁCIE MATICE SLOVENSKEJ. Obrázovým námetom prílače je štandarda MO MS Košice.

Všetky návrhy príležitostných pečiatok a prílače vyhotovil Viliam Gaál □ vg

BANSKÁ ŠTIAVNICA ■ Ako sme už uviedli, k 125. VÝROČIU TURISTICKÉHO ZNAČKOVANIA NA SLOVENSKU bude sa v B.Štíavnici používať príležitostná poštová pečiatica (26.11.1999). Organizátori jubilea k tejto príležitosti plánujú vydať aj prílač na poštový lístok CDV Bratislava 4 Sk. Návrh na prílač vyhotovil Ing. arch. Dohal □ pš

NOVÉ VYDANIA PRE NUMIZMATIKOV

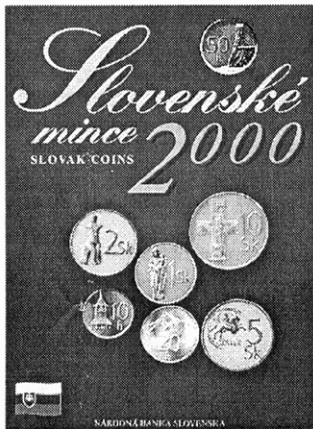
ROK 2000: MINCE S NOVÝM LETOPOČTOM

Národná banka Slovenska tradične pripravuje kazety slovenských mincí razené pre jednotlivé kalendárne roky. Mince pre rok 2000 NBS má už pripravené, ako v predchádzajúcich rokoch, aj teraz kvalitne adjustované. Kazeta obsahuje 7 mincí (10 h, 20 h, 50 h, 1 Sk, 2 Sk, 5 Sk a 10 Sk) a jeden žetón (námet: NBS, pobočka Bratislava / MK, motív guldireru).

Na prebale kazety sú aj tentokrát uvedené parametre mincí - priemer, hmotnosť, materiál i námet. Doplnujúce časti prebala sú venované propagácii Bratislavy.

Numizmatikov, ktorí sa špecializujú na zbieranie slovenských mincí podľa jednotlivých rokov ich vydania, iste bude zaujímať informácia, že do obehu s vročením 2000 budú dané len mince hodnôt 10, 20 a 50 halierov. Mince vyšších nominálnych hod-

nôt bude možné získať len zo zostáv vydaných NBS, ktorých náklad je stanovený na 12500 kusov □ vkn

ROK 2000: BANKOVKY S PAMÄTNÝM TEXTOM

Národná banka Slovenska v týchto dňoch vydáva slovenské bankovky všetkých hodnôt s pamätným textom pripomínajúci rok 2000, ktorý bude na bankovky natavený z kovovej fólie. Text znie takto: ROK 2000 / BIMILÉNIUM / ANNO DOMINI / MM. Text doplní dvadsať do kruhu usporiadaných hviezdičiek ako symbol uplynulých dvadsať storočí. Text je umiestnený v ľavej dolnej časti na lícnej strane bankoviek.

ROK
2000

Ako sme sa dozvedeli z emisného odboru NBS, text na bankovkách bude vyhotovený v troch veľkostiach - pre 20 a 50 korunových bankovky najmenší, pre 100, 200, 500 a 1000 korunových bankovky stredne veľký a pre 5000 korunových bankovku najväčší. Natavené fólie na bankovkách budú strieborné až na 5000 korunových bankovku, ktorej text bude natavený zlatou fóliou. Všetky bankovky s pamätným textom budú série A a jednotlivé hodnoty budú mať rozdielny náklad.

Nižšie hodnoty bankoviek budú postupne dané do obehu, najvyššie hodnoty (1000 a 5000 Sk) budú k dostaniu s najväčšou pravdepodobnosťou len v kompletných zostavách □ vkn

AUKCIE · BURZY

PRÁVIDELNÉ BURZY

Prehľad o pravidelných výmenných schôdkach, resp. burzách na Slovensku s uvedením ich zamerania na jednotlivé zberateľské odbory, miesta a času konania, prípadne ďalších informácií.

Prosíme organizátorov uvedených podujatí, aby všetky vzniknuté zmeny čím skôr oznámili redakcii. Ďakujeme.

BRATISLAVA ■ FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY ■ Dobrovičova ul. 14 (Suvorov internát) ■ Každú nedeľu od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

BRATISLAVA ■ TELEFÓNNE KARTY, FILOKARTIA ■ Kláštorňá reštaurácia, vchod z Františkánskej ul. 2 ■ Každú stredu od 16.⁰⁰ do 18.³⁰ hod.

BRATISLAVA ■ NUMIZMATIKA / Výmenné schôdky bratislavskej pobočky SNS ■ Dobrovičova ul. 14 (Suvorov internát) ■ Každú nedeľu od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod. ■ Vstupné 10,- Sk

BANSKÁ BYSTRICA ■ FILATELIA ■ Budova Elektroprojektu, Partizánska cesta ■ Každú druhú a poslednú nedeľu v mesiaci od 9.⁰⁰ do 11.⁰⁰ hod.

BANSKÁ BYSTRICA ■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA ■ Skuteckého 36 ■ Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.⁰⁰ do 17.⁰⁰ hod.

KEŽMAROK ■ FILATELIA ■ Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 ■ Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10.⁰⁰ hod.

KOŠICE ■ FILATELIA ■ Posádkový klub armády, Masarykova 17 ■ Každú nedeľu od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

KOŠICE ■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA ■ Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 ■ Každú nedeľu od 9.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

LEVICE ■ FILATELIA ■ CK Junior, Sládkovičova ulica ■ Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

LUČENEC ■ NUMIZMATIKA ■ Reštaurácia u Vanču, Železničná ■ Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.³⁰ do 12.⁰⁰ hod.

MARTIN ■ FILATELIA ■ Pravidelné výmenné schôdky s odbornými prednáškami ■ Dom kultúry Strojár, Vajanského nám. 2 ■ Každý pondelok od 18.⁰⁰ hod.

NITRA ■ FILATELIA, FILOKARTIA ■ Centrum voľného času Domino, Štefanikova trieda ■ Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

NOVÉ ZÁMKY ■ FILATELIA, NUMIZMATIKA ■ Mestský úrad, Knížnica ■ Každú 2. a 4. nedeľu v mesiaci od 9.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

PIEŠŤANY ■ FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA ■ Centrum voľného času „Ahoj“, Teplická 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústave), Piešťany ■ Každú nedeľu od 8.³⁰ do 10.³⁰ hod.

POPRAD ■ FILATELIA ■ Hotel Satel ■ Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17.⁰⁰ hod.

POPRAD ■ NUMIZMATIKA, FILATELIA ■ Podtatranské múzeum Poprad ■ Každú prvú nedeľu v mesiaci od 9.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

PREŠOV ■ FILATELIA ■ Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (l.poschodie, miestnosť nad vchodom) ■ Každú nedeľu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

PRIEVIDZA ■ FILATELIA ■ Kaviareň hotela Magura ■ Každú nedeľu (okrem sviatkov) od 8.⁰⁰ do 10.³⁰ hod.

PRIEVIDZA ■ NUMIZMATIKA ■ Hornonitrianske múzeum ■ Každý prvý štvrtok v mesiaci schôdzky pobočky SNS od 16.⁰⁰ do 17.⁰⁰ hod.

RUŽOMBEROK ■ FILATELIA ■ Liptovské múzeum ■ Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci od 18.⁰⁰ hod.

SPIŠSKÁ NOVÁ VES ■ FILATELIA ■ Centrum voľného času, Levočská 14 ■ Každý párný týždeň vo štvrtok od 16.⁰⁰ hod.

TRENČÍN ■ FILATELIA ■ Kultúrne stredisko, Dlhé hony ■ Každú nedeľu od 9.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

TRENČÍN ■ NUMIZMATIKA ■ Dom armády ■ Každú druhú sobotu v mesiaci od 7.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

TRNAVA ■ FILATELIA ■ Dom katolíckej jednoty Slovenska, Novosadská 4 ■ Každý prvý utorok v mesiaci od 16.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

TRNAVA ■ KALOKAGATIA ■ Centrum voľného času, Strelecká 1 ■ Každý štvrtok od 16.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod. (TIRNAVIA)

VRANOV n/Topľou ■ VŠETKY ZBERATEĽSKÉ ODBORY ■ Mestský dom kultúry, M.R.Štefánika 875/200 ■ Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod. okrem prázdnin a sviatkov.

ŽILINA ■ FILATELIA ■ Budova Matice slovenskej, Hollého ulica ■ Každú stredu od 16.³⁰ do 19.⁰⁰ hod. a v nedeľu od 9.³⁰ hod.

KALENĎÁR

AUKCIE ★★★★★

★★★★★ BURZY

→ 20.11.1999 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE, Krakovany, Kulturný dom, od 7.⁰⁰ hod. ■ Ďalšie stretnutie 18.12.1999 ■ Kontakt: Peter Kvasnica, 922 02 Krakovany 286, ☎ 0905 267 519 alebo ☎ 0838/7798 490 (pondelok až piatok)

→ 11.12.1999 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCÍ a VYZNAMENANÍ, Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto, Vajnorská 21, od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

→ 21.11.1999 PIEŠŤANY

VEĽKÁ PIEŠŤANSKÁ BURZA FILATELIA a FIOKARTIA, Piešťany, Centrum voľného času „Ahoj“ od 8.⁰⁰ do 12.⁰⁰ hod.

→ 28.11.1999 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, KF 52-10, Trenčín, Kultúrne stredisko Dlhé Hony

INFORMÁCIE

Z ROKOVANIA ZSF

Rokovanie V. valného zhromaždenia Zväzu slovenských filatelitov sa uskutočnilo 18. 9.1999 v Trenčíne v priestoroch Domu armády za účasti 38 delegátov s hlasom rozhodujúcim (95%) a 12 hostí a zaslúžilých členov ZSF.

Správu o činnosti zväzu predniesol predseda ZSF doc.Ing.L.Floch, CSc., so správu revízie komisie obznámil delegátov Ing. F. Mikle, predseda RK ZSF. Rozprava k predloženým návrhom bola vecná a týkala sa koncepcie činnosti ZSF na roky 1999-2003, zmien a doplnenia Stanov, úprava členského, schválenia štatútu Ceny ZSF a návrhu na úpravu volebného poriadku ZSF. Dôležitou časťou programu rokovania bola aj voľba predsedu ZSF, členov Rady ZSF a členov RK ZSF na ďalšie štvorročné funkčné obdobie. Za predsedu ZSF pre obdobie rokov 1999-2003 bol zvolený doc. Ing. L. Floch, CSc.

Rokovanie potom pokračovalo diskusiou, v ktorej vystúpilo 18 delegátov a hostí. Spoločným znakom diskusných vystúpení bolo hľadanie ciest, ktoré by viedli k ďalšiemu rozvoju organizovanej filatelie na Slovensku. Na záver delegáti zo svojho rokovania prijali uznesenie. Z rokovania V. VZ ZSF uverejňujeme niektoré z jej výsledkov:

Rada ZSF

Doc. Ing. Ľubomír Floch, CSc. (predseda), doc. Ing. Jozef Tekel, CSc., Mgr. Viliam Weiss, Miroslav Naříšik, Dušan Evinic, Mgr. Ján Mička a Ján Moravčík.

Revízia komisia ZSF

Ing. František Mikle (predseda), Ing. Jozef Bujna, Ing. Jozef Rančák a Ing. Jozef Vangel.

Úprava výšky členského príspevku s účinnosťou od 1.1.2000

Ekonomickeý činín členovia ZSF	150 Sk
Dôchodcovia	70 Sk
Členovia KMF	10 Sk

Cena ZSF

VZ ZSF schválilo jej štatút a uložilo, aby cena prvýkrát bola udelená za rok 1999.

Informáciu z podkladov ZSF pre časopis Zberateľ pripravil V. Kučera

ZMENY V EMISNOM PLÁNE NA ROK 2000

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií Slovenskej republiky 20.10.1999 vydalo upravený emisný plán slovenských poštových známok na rok 2000, v ktorom oproti predchádzajúcemu zneniu nastali niektoré zmeny:

■ Emisia KRÁSY NÁŠEJ VLASTI (Prílohou Dunajca a Prielomu Váhu), pôvodne s dátumom vydania 25.4.1999, bude vydaná už na Nový rok - 1. januára 2000. Preloženie dátumu vydania sa uskutočňuje na podnet filatelistickej i nefilatelistickej verejnosti, aby vstup do roku s magickým označením 2000 bol spojený aj s vydaním príležitostných známok.

■ Emisný plán je doplnený o vydanie výplnej známky Bardejov s nominálnou hodnotou 0,50 Sk (formát 19x23 mm, tlač OTr). Vydanie známky je podmienené potrebou Slovenskej pošty (známka bude vydaná zrejme ako „doplňujúca hodnota“ pri úprave poštových poplatkov - pozn.red.). Vydanie FDC v pláne nebolo uvedené, je však pravdepodobné, že aj táto známka bude mať svoju obálku prvého dňa vydania.

■ Pri tejto príležitosti MDPT SR poznamenalo, že spoločné vydanie známky k 150. výročiu prvej známky platnej na našom území sa asi neuskutoční pre nezáujem všetkých zainteresovaných strán (už v predchádzajúcom emisnom pláne táto známka bola uvedená bez dátumu vydania).

Prosíme v tomto zmysle si upraviť emisný plán, ktorý bol uverejnený v minulom čísle (Zberateľ 10/1999, s.7) □ vkn

„Predvianočný darček“ Slovenskej pošty:

VIANOČNÁ POŠTA a POŠTA PRE JEŽIŠKA

Štátny podnik Slovenská pošta k tohtoročným Vianociam pripravila novinku, presnejšie povedané dve, navzájom prelínajúce sa projekty.

VIANOČNÁ POŠTA

Myšlienka založiť tradíciu vianočnej pošty vznikla na základe skúseností a praxe iných poštových správ, kde sa podobnou činnosťou úspešne zaoberajú viac rokov a je to aktivita veľmi úspešná, najmä z hľadiska práce s verejnosťou. Vianočná pošta znamená možnosť za úhrady opečiatkovať zásielku (pohľadnicu, list) príležitostnou pečiatkou, zhotovenou na tento účel. Príležitostné pečiatky budú štyri - pre každý adventný týždeň jedna. Spôsob úhrady za pečiatkovanie zásielok bude riešený formou zvláštnej nálepky, ktorú budú predávať všetky pošty a jej prítomnosť bude signálom pre poštárov, ako so zásielkou nakladať. Táto služba je určená nielen pre filatelov a zásielky do zahraničia, ale pre všetkých, ktorí chcú svoj vianočný pozdrav okrášliť malým umeleckým dielom.

POŠTA PRE JEŽIŠKA

Druhý projekt má názov Pošta pre Ježiška a je určený pre deti. Pri jej návrhu sa vychádzalo zo zahraničných skúseností a vlastnej praxe. Deti bez rozdielu veku túžia po zázrakoch a tajomnosti, a že nie je nič krajšie ako očakávanie. Pošta pre Ježiška znamená, že tie deti, ktoré každoročne píšú Ježiškovi lístok so zoznamom svojich želaní akladú ich do okna, aby si ich Ježiško - rodič všimol, môžu tak tentokrát poslať list naozaj. Pohľadnicu alebo list s nalepenou známku môžu vhodiť do poštovej schránky na adresu:

999 99 JEŽIŠKO

Každé dieťa, ktoré uvedie svoju úplnú spätnú adresu, dostane ako odpoveď list od Ježiška (spolu s malým darčekom). Samozrejme, pošta si nerobí ambície splavovať úlohu rodiny a v liste, ktorý dostanú deti ako odpoveď, nebudú sľúbené žiadne konkrétne dary. Podľa slov PhDr. A. Škovieru, psychológa Diagnostického centra pre deti, s ktorým bolo konzultovanie znenie listu, „v detskom svete majú ilúzie svoje pevné miesto a okrem toho pre mnohé z nich bude list na ich meno prvým v živote“.

Pošta pre Ježiška neskončí len výmenou listov, deti budú môcť okrem svojich želaní poslať aj svoju kresbu - návrh na vianočnú známku (technika ľubovoľná, rozmer maximálne A 4). Tieto kresby budú v priebehu 1. polroka 2000 inštalované na výstave a najkrajšie kresby budú navrhnuté Námetovej komisii pri MDPT SR ako návrh na vianočnú známku. Zväzujú sa aj možnosti vydania pohľadníc s týmito motívmi □ (Lý)

Red.pozn.: V čase redakčnej uzávierky časopisu neboli ešte známe ďalšie podrobnosti - preto sa informujte o týchto aktivitách SP na pošte.

II.SLOVENSKO-POLSKÁ VÝSTAVA V ZRKADLE HODNOTENIA EXPONÁTOV

V dňoch 25.septembra až 3.októbra 1999 sa uskutočnila II.slovensko-poľská filatelická výstava BRATISLAVA '99. Výstavná jury ohodnotila exponáty vystavené v jednotlivých súťažných triedach s nasledujúcimi výsledkami (uvádzame len exponáty zo Slovenska):

Zlatá medaila

Dr. S. ŠABLATÚRA: ZSSR 1923-1941
Dr. P. OSUSKÝ: Československo 1944-1945

Dr. O. FÖLDES: Slovensko 1939-1945

Veľká pozlátená medaila

J. ČÍZEK: Doplatné na území Československa 1894-1985

J. NYÉKI: Povodie Popradu

Ing. M. JOBEK: Toxikománia

Pozlátená medaila

M. ZIKA: Podkarpatská Rus

Š. BARTALSKÝ: Pečiatky Bratislavy

Dr. J. PÁLKA: Poštové zásielky Gemerskej župy 1918-1938

Dr. D. KUČA: Celiny Slovenska 1939-1945

Veľká strieborná medaila

Dr. V. JANKOVIČ: Franklin & Washingtons USA 1909-1921

J. ČÍZEK: Malá encyklopédia filatele

A. KULHÁNEK: Časopis „Zberateľ“ 1997-1998

Strieborná medaila

Dr. P. HALLON: Tri poľské inflácie

Ing. E. PAVLAČKA: Voda - zázrak prírody
Ing. L. WEIGNER: Život a dielo F.Chopina
S. BÁRDOVÁ: Technika ľahkoatletických disciplín

Okrem toho výstavná jury udelila ešte dve postríbené a tri bronzové medaily □ vkn

STRETNUTIE MLADÝCH FILATELISTOV

Každoročne začiatkom školského roku sa stretávajú mladí filatelisti Východoslovenského regiónu spolu so svojimi vedúcimi krúžkov mladých filatelov (KMF). Tak tomu bolo aj tohto roku. Stretnutie sa uskutočnilo 3.10.1999 v deň konania Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach.

Na programe stretnutia nechýbajú beseda o histórii košických maratónov a tvorbe námetových mládežníckych exponátov, kvízová súťaž, či výmena zberateľského materiálu.

Na stretnutí účastníci privítali medzi sebou aj vzácného hosťa - Mons. prof. ThDr. Antona Harčára, pápežského prelata, bývalého predsedu Slovenského katolíckeho kruhu (SKK). Spomienky z obdobia jeho pôsobenia ako predsedu ŠK Jednota Košice (1943), predsedu Východoslovenskej futbalovej župy a v rokoch 1945-1947 aj predsedu organizačného výboru Košického maratónu, priblížili vtedajšiu neopakovateľnú atmosféru športových podujatí.

Stretnutie využili na výmenu skúseností aj vedúci krúžkov. Na podujatí sa celkom zúčastnilo 18 mladých filatelov z Košíc, Rožňavy, Prešova a Kežmarku, ako aj 6 vedúcich KMF a 4 hostia □ Viliam Gaál

REDAKČNÉ STRETNUTIE

Na 3. zasadaní Redakčnej rady Zberateľa v Bratislave dňa 23. októbra 1999 pod vedením jej predsedu Dr.S.Zrubca, boli hodnotené čísla Zberateľa 3 až 10 a prerokovaná koncepcia vydávania časopisu v roku 2000.

Za účasti vydavateľa A.Kulhána st. a šéfredaktora V.Kučeru, členovia prerokovali rad aktuálnych otázok spojených s vydávaním časopisu. V diskusií prevažovali pozitívne hodnotenia, nechýbali však ani pripomienky smerujúce k tomu, aby sa časopis stal ešte kvalitnejší. Najviac sa však hovorilo o koncepcii vydávania Zberateľa po novom roku, keď rozšírenie časopisu na 40 strán umožní riešiť aj niektoré pretrvávajúce „mínusy“ časopisu (vzniklé najmä snahou uveřejniť čo najviac príspevkov aj na úkor čitateľnosti a grafickej úpravy časopisu) □ vkn

1. ZASADANIE RADY ZSF

Prvé zasadanie Rady ZSF sa uskutočnilo 16. októbra 1999 v Bratislave. Na programe rokovania o. i. bolo určenie funkcií a kompetencií členom Rady ZSF po V. vlnom zhromaždení ZSF, potvrdenie predsedov odborných komisií ZSF a ich zloženie pre obdobie rokov 1999-2003, ďalej zhodnotenie priebehu V. VZ ZSF a prerokovanie podnetov a diskusných príspevkov delegátov valného zhromaždenia. Rada sa zaoberala otázkami výstavy SLOVENSKO 2000 a ďalšími aktuálnymi otázkami vzävej činnosti □ vkn

REGIONÁLNA VÝSTAVA NÁMETOVEJ FILATELIE KOŠICE '99

Bezprostredným podnetom na usporiadanie Regionálnej výstavy námetovej filatelie KOŠICE '99 bolo 50. výročie založenia Vysokej školy veterinárskej v Košiciach (terajšia Univerzita veterinárskeho lekárstva). Vystavených bolo celkom 41 exponátov, ktoré hodnotila trojčlenná výstavná jury (predseda Š. Piško, tajomník F. Sopko, člen J. Oško) netradične na záver výstavy (organizačné nedorozumenie pri jej menovaní).

V námetovej triede bolo hodnotených 15 exponátov. Najvyššie hodnotenie získal exponát Ing. M. Osuského (Nitra) „Staré mapy a cesty“ (VS) a nový exponát Ing. L. Weignera (Krompachy) „Predstavitelia nemeckého hudobného baroka“ (VS). Exponát toho istého vystavovateľa „Klasicizmus hudby...“ získal diplom na striebornú medailu spolu s ďalšími tromi exponátmi - Ing. J. Maniaček ml. (Nitra): „Ladový hokej“, P. Holba (Levice): „Zvieratá nad priepasťou“ a Ľ. Adamčiak (Ružomberok): „Boj proti fajčeniu, alkoholu a drogám“.

V triede mládeže bolo vystavených 19 exponátov. Najvyššie ocenenie získal exponát Ľ. Gazdika (Dolný Kubín) „Prámenie zdravia“ a M. Benku (Kežmarok) „Krásavôňa-zdravie“ (objava VS). Strieborné hodnotenie získali tri exponáty - Z. Šutvajová (D. Kubín): „Chránme životné prostredie“, T. Mészárosová (Levice): „Dejiny, význam a dôležitosť Červeného kríža“ a S. Bárđová (Košice): Technika atletických disciplín“.

Príjemným prekvapením v teritoriálnej triede bol prvýkrát vystavený exponát Ing. J. Kuběnkú (Košice) „Čaro zvané perfiny“, ktorý získal požitelnú medailu.

Z triedy literatúry treba uviesť ocenenia, ktoré získal „Katalóg perfinov z územia Slovenska“ (VS) a „Spravodaj PERFIN“ (VPS) □ Dpt. Štefan Piško

BLAHOŽELANIA

Dr. Svätoplukovi Šabláturovi, *zväzovému znalcovi, vystavovateľovi, publicisticovi a funkcionárovi k jeho 70. narodeninám a do ďalších rokov želáme mnoho dobrého zdravia, úspechov a tvorivých sil. Pri tejto príležitosti jubilantovi v mene vydavateľa, redakčnej rady a redakcie ďakujeme za spoluprácu a tešíme sa na jeho ďalšie príspevky.*

Štefanovi Harviščákovi, *dlhoročnému tajomníkovi KF 54-09 a nezištnému vedúcemu KMF v Rožňave, nositeľovi zlatého Čestného odznaku ZSF, k jeho životnému jubileu - 70 rokom blahoželajú a do ďalších rokov života pevné zdravie, veľa optimizmu a radosť z úspechov jeho mladých filatelistov a nasledovníkov vo filatélii prajú členovia Regionálnej KM Východoslovenského regiónu.*

Dr. Vladimírovi Priputenovi, *významnému a dlhoročnému zväzovému funkcionárovi, nášmu prvému a zatiaľ aj jedinému (i keď neoficiálnemu) zahraničnému korešpondentovi blahoželá kolektív tvorcov Zberateľa k jeho jubileu - šesťdesiatke, ktorú si pred niekoľkými dňami pripomenul na svojom pôsobisku v Taškente.*

Ing. Jánovi Paľovskému, *obchodnému partnerovi firmy Zberateľ, ktorý svojou firmou SLOVIFILA robí dobré meno slovenským poštovým známkam v Českej republike, srdečne blahoželáme k 50-tinám a v ďalšom podnikaní i osobnom živote želáme mnoho úspechov!*

NÁŠ ROV

Odišiel nestor trencianskej filatelie

Nositel' Zlatého Čestného odznaku ZSF **Vladimír Chovan** zomrel 11. októbra 1999 v Trenčíne vo veku 86 rokov. Dlhé roky pracoval vo výbere KF 52-10, patril medzi piliere organizačného výboru Československej výstavy poštových známok LAUGARICIO '79 a mnohých ďalších filatelistických výstav. Jeho zberateľskou „láskou“ boli známky ČSR I., USA, Bosny a Hercegoviny, Juhošlávie i Rakúska. Bol aj známym vystavovateľom - jeho exponát „Boj proti fašizmu, SNP a prvé dni po oslobodení“ videli návštevníci výstav v mnohých slovenských a českých mestách, ako aj v Moskve, Berlíne a Havane.

Bol dobrého, rýdzeho charakteru, aktívne pôsobil v Sokole, skautingu, v mnohých športových oddieloch, aktívne sa zúčastnil SNP, angažoval sa za česko-slovenskú vzájomnosť a všade tam, kde bolo treba pomôcť a dať najavo občiansku uvedomelosť. Svoje vedomosti z oblasti filatelie, ale aj svoje bohaté životné skúsenosti rád odovzdával mladej generácii - dvere jeho domu boli otvorené pre každého, kto chcel vedieť viac než bolo bežne dostupné. Mnohých mladých filatelistov potešil aj pekným darčekom do zbierky.

Vladimír Chovan už nie je medzi nami, zostalo po ňom prázdne miesto na trencianskej burze, ktorú ešte aj vo vysokom veku rád navštevoval. Odišiel, spomienky však ostávajú v srdciach všetkých, ktorí ho poznali. Česť jeho pamiatke!

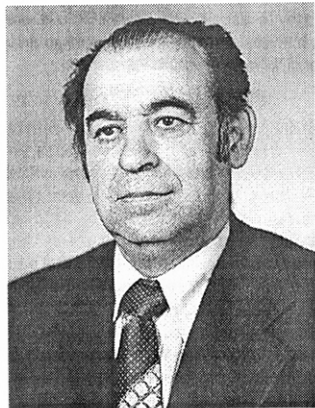
Za trencianskych filatelistov
Jozef Korený

Spomíname

Osemnásteho septembra tohto roku uplynulo 10 rokov od úmrtia

Ing. Pavla Leukaníča, CSc.,

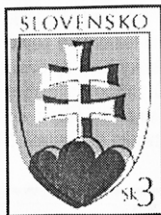
významného filatelistického funkcionára, organizátora, vystavovateľa a jurymana.

Jeho filatelistické začiatky sa datujú už do roku 1967, kedy stal členom košickej „jedničky“, ale jeho schopnosti sa naplno prejavili pri vytvorení a činnosti Východoslovenskej krajskej organizácie, ktorej bol tajomníkom až do svojej smrti.

S jeho menom sú spojené mnohé aktivity, zastával funkcie v najvyšších orgánoch ZSF i ZČSF. Bol plný tvorivých plánov, neúprosna choroba mu však zabránila pokračovať vo svojom diele... Pri príležitosti tohto smutného výročia s úctou na jeho spomínajú členovia výboru KF 54-01 Košice.

ODBORNÉ STATE • RADY • ZAUJÍMAVOSTI

OKIENKO ŠPECIALISTU

Pripravuje
Ing. Miroslav Gerec

PREŠOV 4 Sk

Dátumy tlače: Základná tlač - 25. a 30.9., 1., 2. a 5.až 8.10.1998, 1.dotlač - 21.- 22.12.1998 na stroji Wifag 3. Dátum 25.9.1998 je známy len z Dokumentačného centra Slovenskej pošty a pravdepodobne ide o nátlak. TF: 2x 100 známok. Prehľadnutý list 1 z 1.10. 1998 mal číslo 19386. Perforačná zostava s menšími perforačnými otvormi. Švédsky luminiscenčný papier f/2 s tropickým lepom.

Priehradkový list 1

Nové AZ. Bez FTS. Zelená škvrna nad ZP 1/8 (v reze).

DV ZP 1/5 Krátka zvislá čierna čiarka v prvom písmene „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/6 Tenká šikmá čierna čiarka nad prvým písmenom „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/9 Zelený bod na pravom okraji známky vpravo od kríža kaplnky.

DV ZP 1/21 Krátka tenká zvislá čierna čiarka vľavo od hrotu veže.

DV ZP 1/40 Svetlá škvrna v zelenom pozadí pod znakom Prešova.

DV ZP 1/63 Čierny bod v ľavom dolnom rohu známky (v perf.).

DV ZP 1/89 Krátka tenká zvislá čierna čiarka tesne nad strechou kostola pod znakom.

DV ZP 1/98 Tenká zvislá čierna čiarka vybiehajúca z ľavého rámečka smerom nahor, krátka tenká zvislá čierna čiarka vľavo dole od letopočtu vydania (v perforácii).

Priehradkový list 2

FTS zelená štvorcová na pravom okraji dole (pravá časť stupnice je mimo papiera).

Prerušená zvislá čierna čiarka nad ZP 2/1, krátka tenká zvislá čierna čiarka vpravo od ZP 2/40.

DV ZP 2/20 Krátka zvislá čierna čiarka v bielom múre kostola nad druhým oknom sprava.

DV ZP 2/63 Krátka šikmá čierna čiarka vľavo od mena rytca (v perforácii).

DV ZP 2/70 Tenké zvislé čierne čiarky vľavo od letopočtu vydania (v perforácii).

DV ZP 2/73-83 Krátka zvislá červená čiarka medzi známami (vpravo od dolného resp. horného sútláčového krížika).

DV ZP 2/81 Tenká šikmá čierna čiarka nad písmenom „F“ mena rytca „F. HORŇIAK“.

DV ZP 2/93 Krátka tenká šikmá čierna čiarka pod prvým písmenom „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/99 Tenká šikmá čierna čiarka vľavo od spodného rozmerovacieho krížika.

UMENIE 1998 10 Sk

Hodnota 10 Sk M.Benka: Krajina z Terchoviej

Oceľotlač z plochých dosiek, na ktorých boli dva štvorbloky (TF 2x4 známky). Papier opticky zjasnený -oz-. Možno ich odlišiť podľa malej doskovej vady na jednom z nich:

DV ZP 1/4 Okrový bod nad nulou nominálnej hodnoty „10“.

Hodnota 12 Sk Ľ.Fulla: Rybári

Oceľotlač z plochých dosiek, na ktorých boli dva štvorbloky (TF 2x4 známky). Papier opticky zjasnený -oz-. Možno ich odlišiť podľa malých doskových vád:

DV ZP 1/3 Šikmá čierna čiarka nad písmenom „F“ mena „FULLA“

DV ZP 2/1 Tenká prerušená zvislá čierna čiarka na dolnom okraji známky pod nominálnou hodnotou „12“.

DEŇ ZNÁMKY 1998 4 Sk

Dátumy tlače: 6. a 9.-10.11.1998 na stroji Wifag 3. TF: 2x30 známok a 40 kupónov. PL 1 z 10.11.1998 mal číslo 23414. Upravená perforačná zostava s malými perforačnými otvormi. Švédsky luminiscenčný papier f/2 s tropickým lepom.

Pre zjednodušenie popisu sú známky aj kupóny považované za rovnocenné ZP. V zátvorke je uvedená či ide o známku (zn) alebo kupón (K).

Priehradkový list 1

Nové AZ. FTS štvorcová s číslami pre modrú farbu na pravom okraji hore, pre ružovú farbu na pravom okraji dole.

DV ZP 1/2 (zn) Tenká zvislá tmavohnedá čiarka nad ľavou rukou poštára.

DV ZP 1/10 (K) Tenká zvislá tmavohnedá čiarka pri pravom hornom rohu kupónu (v perforácii).

*DV ZP 1/12 (K) Dlhá prerušená zvislá tmavohnedá čiarka vpravo od poštovej schránky, tenká zvislá tmavohnedá čiarka pod oknami pravej budovy.

DV ZP 1/13 (zn) Krátka zvislá tmavohnedá čiarka vpravo od pravého horného rohu známky.

DV ZP 1/26 (K) Krátka zvislá tmavohnedá čiarka v pravom hornom rohu kupónu (v perforácii).

DV ZP 1/62-69 (zn) Tenká šikmá tmavohnedá čiara medzi známkami od letopočtu vydania „1998“ hornej známky k písmenu „V“ nápisu „SLOVENSKO“ dolnej známky.

Priehradkový list 2

FTS štvorcová s číslami pre žltú farbu na pravom okraji hore (horná časť značky č. 10 zasahuje do PL 1).

Zvislá tmavohnedá čiarka vo zvislej perforácii nad ZP 2/1 (K), žltý bod pod ZP 2/65 (zn), dva modré body pod ZP 2/70 (K).

DV ZP 2/8 (K) Krátka tenká zvislá tmavohnedá čiarka vpravo od pravého horného rohu kupónu (v perforácii).

DV ZP 2/9 (zn) Krátka zvislá tmavohnedá čiarka vpravo hore od loga Slovenskej pošty.

DV ZP 2/11 (zn) Dve tenké zvislé tmavohnedé čiarky cez hlavu pravého holuba.

DV ZP 2/12 (K) Krátka šikmá tmavohnedá čiarka pri pravom hornom rohu kupónu (v perforácii).

DV ZP 2/13 (zn) Tenká zvislá tmavohnedá čiarka nad bielou obálkou za hlavou poštára (v perforácii).

DV ZP 2/16 (zn) Tenká šikmá tmavohnedá čiarka nad písmenami „EN“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/18 (zn) Krátka zvislá tmavohnedá čiarka v krídle ľavého holuba pod písmenami „EN“ nápisu „SLOVENSKO“.

*DV ZP 2/25 (zn) Modrá škrvna pod lampou bicykla.

DV ZP 2/32 (zn) Šikmá tmavohnedá čiarka medzi rukami poštára.

DV ZP 2/44 (zn) Krátka zvislá tmavohnedá čiarka v dolnom okraji známky pod predným kolesom bicykla (v perforácii).

DV ZP 2/45 (K) Tenká zvislá tmavohnedá čiarka vpravo od schránky.

DV ZP 2/51 (zn) Tenká zvislá tmavohnedá čiarka na dolnom okraji známky pod druhým písmenom „L“ mena rytca „CIGÁNIK“ (v perforácii).

DV ZP 2/53 (zn) Tenká šikmá tmavohnedá čiarka nad čiarkou poštára.

Pozn.: Hviezdička pred označením doskovej vady znamená, že ide o výraznejšiu odchýlku

19. SVETOVÁ ZIMNÁ UNIVERZIÁDA 12 Sk

Dátumy tlače: 8. až 10.12.1998 na stroji Wifag 3. TF: 2 x (30 známok + 40 kupónov). Prehliadnutý list 1 z 9.12.1998 mal číslo 79612. Španielsky luminiscenčne-fosforečný papier #13 s lesklým lepom. Na ozubkovanie známky bola upravená perforačná zostava najmenšieho formátu známok s malými priemerami otvorov. Pre zjednodušenie popisu sú známky aj kupóny považované za rovnocenné ZP. V zátvorke je uvedená či ide o známku (z) alebo kupón (k).

Priehradkový list 1

Nové AZ. FIS štvorcová s číslami pre modrú farbu na pravom okraji dole. Tenká šikmá čierna čiara vpravo od ZP 1/28 (k), modrá bodka vľavo od ZP 1/57 (k).

DV ZP 1/4 (z) Tenká zvislá čierna čiarka nad písmenom „k“ skratky meny „Sk“.

DV ZP 1/9 (z) Tenká šikmá čierna čiarka na ľavom okraji pri ľavom hornom rohu známky (v perforácii).

DV ZP 1/10 (k) Tenká zvislá čierna čiarka vľavo do fagle. DV ZP 1/23 (z) Krátka tenká oblúkovitá čierna čiarka medzi písmenami „EN“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/27 (z) Červený bod medzi písmenami „LO“ a krátka zvislá čierna čiarka pod písmenom „L“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/30 (z) Tenká zvislá čierna čiarka nad lyžou predného lyžiara.

DV ZP 1/35 (k) Krátka zvislá čierna čiarka nad čiernou hviezdou a vľavo od červenej hviezdy.

DV ZP 1/36 (k) Krátka zvislá čierna čiarka nad čiernou hviezdou, krátka šikmá čierna čiarka nad žltou hviezdou.

DV ZP 1/39 (z) Tenká šikmá čierna čiarka vpravo od skratky meny „Sk“, tenká šikmá čierna čiarka nad písmenom „B“ mena rytca „B. ŠNEIDER“.

DV ZP 1/40 (k) Krátka zvislá čierna čiarka tesne vpravo od oblúka lyži.

DV ZP 1/41 (z) Tenká zvislá čierna čiarka na dolnom okraji pod pravým rámčekom známky, tenká zvislá čierna čiarka na pravom okraji známky nad rozmerovacím krížikom (v perforácii).

DV ZP 1/51 (z) Tenká zvislá čierna čiarka vľavo hore od číslice „1“ nominálnej hodnoty „12“.

DV ZP 1/55 (z), 1/62 (z) Tenká šikmá čierna čiara na známkach smerujúca od skratky meny „Sk“ na hornej známke k písmenám „VE“ nápisu „SLOVENSKO“ dolnej známky.

DV ZP 1/59 (k) Oblúkovitá červená škrvna pod modrou hviezdou.

DV ZP 1/67 (z) Krátka šikmá čierna čiarka na dolnom okraji pod číslicou „1“ nominálnej hodnoty „12“ (v perforácii).

DV ZP 1/69 (z) Krátka šikmá čierna čiarka nad hlavou predného lyžiara, dve tenké zvislé čierne čiarky nad druhým písmenom „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

Priehradkový list 2

FTS štvorcová s číslami pre červenú farbu na pravom okraji dole. Dve zvislé čierne čiarky vľavo od ZP 2/28 (k), zvislá čierna čiarka vpravo od ZP 2/49 (k), modrý bod a zvislá žltá čiarka pod ZP 2/65 (z), zelené škrvny pod ZP 2/67 (k) až 2/69 (k).

DV ZP 2/2 (z) Modrý bod medzi lyžiarmi.

DV ZP 2/3 (k) Červená bodka na hornom okraji kupónu nad zelenou hviezdou.

DV ZP 2/27 (k) Vodorovná čierna čiarka na pravom okraji spojená s rozmerovacím krížikom.

*DV ZP 2/10 (k) Biela škrvna v druhej deviatke letopočtu „1999“.

DV ZP 2/11 (z) Krátka tenká zvislá čierna čiarka vpravo od skratky meny „Sk“

DV ZP 2/12 (k) Dve tenké zvislé čiarky nad červenou hviezdou.

DV ZP 2/16 (z) Tenká zvislá čierna čiarka nad menom rytca „ŠNEIDER“.

DV ZP 2/21 (k) Krátka tenká zvislá čierna čiarka pod pravým dolným rohom kupónu, modrý bod na pravom okraji vpravo od lyží (v perforácii).

DV ZP 2/23 (z) Šikmá červená čiarka pod hlavou zadného lyžiara, červená bodka nad letopočtom vydania „1999“.

DV ZP 2/25 (z) Dva modré body na tvári predného lyžiara.

DV ZP 2/27 (z) Dve krátke šikmé čierne čiarky medzi písmenami „SL“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/33 (k) Tenká zvislá čierna čiarka na pravom okraji pri pravom rozmeravacom krížiku (v perforácii).

DV ZP 2/35 (k) Tenká zvislá čierna čiarka nad zelenou hviezdou.

DV ZP 2/36 (k) Krátka zvislá čierna čiarka vľavo od lyží pri ľavom rámečku kupónu.

DV ZP 2/40 (k) Krátka zvislá čierna čiarka pod červenou hviezdou, žltý bod v modrom pozadí vpravo od lyží, zvislá čierna čiarka nad pravým rozmerovacím krížikom (v perforácii).

DV ZP 2/41 (z) Tenká šikmá čierna čiarka cez prvé písmeno „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/50 (k) Modrý bod tesne vpravo od pravého rámečka kupónu v úrovni textu „19. SVETOVÁ“, tenká zvislá čierna čiarka tesne vpravo od pravého rámečka v úrovni textu „POPRAD-TATRY“.

DV ZP 2/55 (z) Svetlá červená škrvna nad písmenom „K“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/56 (k) Tenká zvislá čierna čiarka pod plameňom fakle vpravo od skratky „EYOD“.

DV ZP 2/60 (z) Modrý bod vpravo od predného lyžiara, krátka šikmá čierna čiarka pod predným lyžiárom.

DV ZP 2/65 (z) Červený bod pod lyžou a krátka šikmá čierna čiarka vpravo od hlavy zadného lyžiara.

Ako je z prehľadu vidieť, na tomto vydaní sme našli veľký počet doskových väd. Prevažne ide o málo výrazné vlasové čiarky, ktoré vznikli poškrabaním ocel'otlačového valca. Za výraznú považujeme iba vadu na ZP 2/10 (k) (vyznačenú hviezdíčkou).

Za poskytnutie poznatkov ďakujem ing. M.Kulichovi z Trenčína, L. Hölcovi z B. Bystrice a Ing. J. Maniačkovci st. z Nitry □ mg

Glosy na margo našich poštových známok

Aké ste mi krásne...

Keď je kresba koncertom pohybu

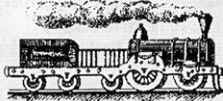
Šport patrí medzi motívy, ktoré sú na poštových známkach najviac zobrazované a ktoré aj zberateľsky patria medzi najrozšírenejšie a najobľúbenejšie. Niektoré populárne športy sú už zobrazené na desiatkach a stovkách známok a ich tvorcovia už málokedy vytvorili niečo originálne. O opaku nás môže presvedčiť slovenská známka vydaná 19.1.1998 k Zimným olympijským hrám v japonskom Nagane (19 Sk).

Autor výtvarného návrhu I. Piačka si pre známku zvolil námet hokejistu. Kresbu hokejistu, najmä ruky hokejku a pohyb puku nakreslil s opakujúcimi sa kontúrami, ktoré zvyrazňujú dojem rýchleho pohybu hokejistu. Takéto, nazveme to ako „rozfázovanie“ pohybu na známkach so športových známok nie je nič nového, objavili sa už pred niekoľkými desaťročiami. Kým sa však u väčšiny podobných kresieb stretávame s opakovaním jednotlivých línií kresieb v pravidelných vzdialenostiach od seba, kresba I. Piačku má rozdielne vzdialenosti medzi jednotlivými kontúrami kresby, čo vytvára nielen dojem pohybu ale efekt meniacej sa rýchlosti, čo je pre hokej veľmi typické. Znázornený pohyb puku desiatkami naznačených

krúžnic, to je priam koncert pohybu tohto magického kotúča, ktorý očarúva tisíce hráčov a milióny obdivovateľov na celom svete. Nemusíme byť ani hokejistom, ani fanúšikom, aby sme mohli sledovať vrtošivý pohyb puku po ľadovej ploche, priam cítiť ako tam poskakuje a laškujú pred dorážajúcou hokejkou hráča...

Škoda len, že ľadová plocha na známke práve v tých miestach je veľmi natmavo vytlačená a preto kresba na nej dobre nevyniká. Kto chce túto krásu pohybu obdivovať, potom nech sa zahradí na nálepny list s touto známkou, kde na reprodukovanej líniovjéj rozkresbe majstrovstvo výtvarníka ďaleko lepšie vyniká □ V.K.Németh

POŠTOVÉ SLUŽBY ŽELEZNÍC

MVDr. Pavol Hallon

PRÍSPEVOK PREVZATÝ Z PUBLIKÁCIE „100 ROKOV TRATE JABLONICA-BREZOVÁ POD BRADLOM“, KTORÚ VYDALI ŽELEZNICE SLOVENSKEJ REPUBLIKY V SPOLUPRÁCI S KLUBOM PRIATELOV ŽELEZNÍC TRNAVY A OKOLIA (SEPTEMBER 1999), UVEREJŇUJEME SO SÚHLASOM AUTORA A VYDAVATEĽA

Rozvoj železničnej dopravy vo svete znamenal i rozvoj poštových služieb. Do začiatku prevádzky na železničiach dopravným prostriedkom na diaľkových trasách pošty boli poštové koče tzv. diligencie. Veľkým prelomom v doprave poštových zásielok sa stala železničná doprava, lebo od počiatku železničnej dopravy v Anglicku začali železnice prepravovať i poštové zásielky.

V roku 1837, po prvých skúsenostiach s dopravou poštových zásielok na železnici, navrhol Frederick Karstadt, aby sa poštové zásielky spracovávali behom jazdy vlaku vo zvláštnych, k tomu upravených železničných vozňoch. Koncom roku 1837 bol návrh bol prijatý a už 6.1.1838 bol na trati z Birminghamu do Liverpoolu zaradený do vlakovkej súpravy adaptovaný železničný nákladný vozeň.

Na sklonku 19. storočia sa začala z letargie preberať i uhorská vláda a začala prebudovávať starý feudálny štát na moderný, európsky. Vzorom im bol ich dualistický partner Rakúsko a susedné Nemecko. Vláda začala podporovať rozvoj priemyslu a hospodárstva, k čomu potrebovala dobre rozvinutú cestnú sieť a spoje.

K prvým sporom medzi poštou a železnicou v Rakúsko-Uhorsku dochádzalo pri výstavbe konskej železnice **budějovicko-lineckej** už v dvadsiatych rokoch. Tejto železnici bola v roku 1824 udelená výsada, ktorá jej priznávala právo dopravať iba náklady a tovar. Aj napriek tomu už od otvorenia železnice v roku 1832 dopravovala i cestujúcich. Vzhľadom na pobúrenie rakúskych furmanov musela železničná spoločnosť v roku 1834 požiadať o povolenie na dopravu osôb.

Pri tejto príležitosti došlo tiež k prvému vážnemu jednaniu štátnych orgánov o pomere pošty a železnice. Poštová správa bola nútená uznať právo železnice dopravovať cestujúce osoby, ale zároveň kládla podmienky pre ostatnú dopravu po železnici. Zo železničnej dopravy mali byť pôvodne úplne vylúčené listové zásielky, železnica mala pošte platiť odškodné za dopravu balíkov do váhy 10 kg, ďalej mala poskytnúť poštovej správe zľavu 25 % na prepravu poštových zásielok železnicou. Okrem toho sa mala železničná správa zaviazat k stavbe zvláštnych poštových vozňov pre dopravu pošty. Za to, že poštová správa nebránila železnici v doprave osôb, požadovala 10 % cestovného na úhradu ušlého zisku z poštovej osobnej dopravy. Jednanie s poštovou správou sa vlieklo celé roky. Riešenie celej situácie významne ovplyvnila výstavba **Severnej dráhy cisára Ferdinanda**. V roku 1835 bola vo výsadach pre túto železnicu prvýkrát oficiálne povolená dnes tak samozrejma doprava osôb. Uvedené povolenie tak predpokladalo platenie odškodného vznikajúcimi železničnými spoločnosťami. To však vyvolalo silný odpor vplyvných investorov výstavby železníc.

Pomer medzi poštou a železnicou nebol celkom vyjasnený ani poštovým zákonom z roku 1837. Vzťahy medzi partnermi

sa však s pokračujúcou výstavbou železníc ďalej vyvíjali. V roku 1838 bolo v Rakúsku vydané ustanovenie o udeľovaní železničných výsad. Železničné spoločnosti boli naďalej zaviazané prepravovať listy, spisy a úradné balíčky poštovej správy zdarma, ostatný poštový tovar len za zjednanú odmenu. Až v roku 1843 po dlhých jednaniach došlo k dohode, ktorá uspokojila obidve strany a vytvorila predpoklady pre rozvoj poštovej železničnej dopravy a nakoniec i pre vybudovanie nového, vyššieho a predovšetkým rýchlejšieho systému poštovej dopravy.

Na západe začali svoju činnosť konské železnice, ale Uhorsko sa rozvíjalo až v roku 1836, kedy vydali zákonný článok XXV. „*De utilibus operibus per societates vel privatos struendis*“. Dotýkal sa hlavne vyvlastňovania pôdy na výstavbu ciest a železníc. Už v roku 1838 zorganizovali statkári a fabrikanti zo západného Slovenska akciovú spoločnosť, aby vystavala železnicu na konský pohon medzi Bratislavou a Trnavou. Uhorská miestodržiteľská rada vydala 16.4.1839 konvenciu - stavebné povolenie s klauzulou, že „*stavba sa povoľuje, aby sa zveľadil majetok krajiny, podporil obchod a železnica bude slúžiť i pre prevoz pošty a iného tovaru*“. Tým bol vlastne položený i u nás základ vlakových pôšt, ktoré potom zohrali v preprave poštových zásielok najväčšiu rolu.

Tak sa i stalo a po uvedení tejto koňky do prevádzky, prevádzala sa ňou i všetka pošta z Trnavy smerom na Bratislavu. Trnavská pošta začala v tej dobe používať pečiatky v modrej farbe. Sú to veľmi zaujímavé doklady prvých vlakových pôšt na našom území.

Medzitým sa stavajú už železnice na parný pohon. Na druhom brehu rieky Moravy bola postavená **Severná dráha cisára Ferdinanda**, ktorá spájala Viedeň so vzdialenými provinciami ríše, s Krakovom, a neskoršie s Ľovom. Na tej už jazdili vozne pojazdnej vlakovkej pošty nazývanej **FAHRENDESPOSTANT No. 20**, augusta 1848 vtiahla na územie Slovenska lokomotíva **BIHAR** ťahajúca prvú súpravu vozňov na novej trati. Prvé vozne vlakovkej pošty, tzv. *ambulancie*, sa na železnici v Rakúsku objavili 1.8.1850 na trati z Viedne cez Břeclav do Bohumína. Dva prvé vozne vlakovkej pošty v Rakúsku, upravené osobné vozne **Južnej dráhy**, boli zaradené jeden v dennom a jeden v nočnom vlaku medzi Bohumínom a Viedňou a pošty v nich zriadené niesli číslo 1 a 2.

Železnice a pošty sú si vedomé, že musia úzko spolupracovať, uzatvárajú pomocou svojich riaditeľstiev medzi se-

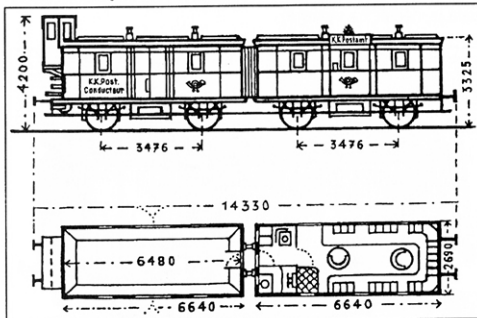
bu zmluvy, v ktorých sa hovorí o spolupráci. Poštové služby železníc sú zahrnuté v článku uhorského zákona o železničiaroch a ich výstavbe, v ktorom sa hovorí: „Pošta sa má podieľať na subvencovaní železničnej výstavby takou sumou, aký bol rozdiel medzi nákladmi na cestnú prevádzku a lacnejšiu prepravu pošty vlakmi“.

Aby sa preprava poštových zásielok vlakmi legalizovala, uzavreli medzi sebou pošta a železnice v roku 1843 dvojstrannú dohodu o využití možnosti zavedenia zvláštnych poštových vozňov na prepravu pošty, ktoré budú zaradené do vlakovkej súpravy. Boli s tým dobré skúsenosti z Anglicka.

Dňa 16.11.1851 vyšiel Železničný poriadok, ktorý nariadil, že železnice sú **povinné zadarmo** vozíť poštové zásielky podľa požiadaviek Ministerstva obchodu. Železnica je povinná zadarmo prepravovať vozne i s personálom. Týmto bola úplne uvoľnená cesta rozvoja vlakových pôšt a na železničných staniách bolo počítané už s manipulačnými priestormi pre poštu a boli na nich zriaďované poštové úrady.

Poštové zásielky sa spočiatku prepravovali ako závery, t.j. zaplombované vrecia pre jednotlivé poštové úrady alebo poštové uzly. Vlak ich takto len prevážal. Predsa i pri takomto spôsobe prepravy sa dodávanie poštových zásielok nepomerne zrýchľilo. Angličania prišli neskôr na to, že sa doprava zrýchli ešte viac, ak sa zásielky budú vo vlakoch i triediť. Takto vlastne vznikli spomínané pojazdné poštové úrady. Prvý takýto pojazdný poštový úrad sa zjavil na trati **Viedeň-Břeclav-Bohumín** dňa 1.9.1850. Tieto pošty brali potom ako listové, tak i balíkové zásielky. Predtým totiž listové zásielky prevážali osobné vlaky a balíkové nákladné vlaky. Všetky zásielky do tej doby prevážali v služobných vozňoch.

Poštové zásielky sa dopravujú pomocou tzv. *poštovej siete*, ktorá je súhrnom všetkých poštových kurzov, t.j. všetkých rôznych druhov prepravy. Poštový poriadok hovorí, že poštové zásielky sa zásadne prepravujú takými kurzami, ktorými sa dostanú čo najskôr k adresátovi.

Železničný poštový vozň z roku 1858, názorné spojenie dvoch dvojnápravových vozňov do jedného štvornápravového vozňa

Medzi tieto poštové kurzy patrili samozrejme i železnice. Železničné poštové kurzy boli rozdelené do 4 kategórií: A - Vlakové pošty, ktoré prijímajú k preprave zásielky listové, balíkové, telegramy a tie, ktoré boli u týchto vlakových pôšt prijaté, t.j. vložené do ich schránok. B - Uhrnné prepravy (*úprž*), ktoré sa sprostredkovávajú v oddeleniach železničných vozňov (služobné vozne). C - Prídavné vozy na vosenie balíkov. D - Vozy na vosenie balíkov.

Osobitnú kategóriu tvorí preprava pošty zamestnancami tam, kde nie je vlaková pošta a úprž. Sprostredkovávajú iba prepravu listových zásielok z vybraných poštových schránok na železničných staniách.

Vlakové pošty (v/p) = Boli to k normálnej vlakovkej súprave pripojené zvlášť konštruované vagóny. Boli v nich pracovné stoly, poličky s priehradkami na triedenie zásielok, mali manipulačný a skladovací priestor. Po stranách vagóna boli zvonku otvory, ktorými sa dali do vagóna vhadzovať poštové zásielky všade tam, kde vlak zastavoval. Každý vagón mal svojho predstaveného i triediaci personál, svoju vlastnú pečiatku i bianko rekomandačné nálepky, ktoré lepili na zásielky podávané doporučene. Tie potom pečiatkovali pečiatkou vlakovkej pošty, aby sa vedelo, ktorá pošta ich prijala. Personál musel byť veľmi obratný, lebo počas krátkej doby musel pretriediť prijaté zásielky a pripraviť ich pre každú stanicu, na ktorej sa konala tzv. *výmena pošty*. Tam ich čakali zamestnanci miestnej pošty, aby prijali privezené zásielky a odovzdali tie, ktoré prijali na poštu. V odbornej reči povedané, zásielky si vymieňali a preto sa tomuto aktu podnes hovorí výmena.

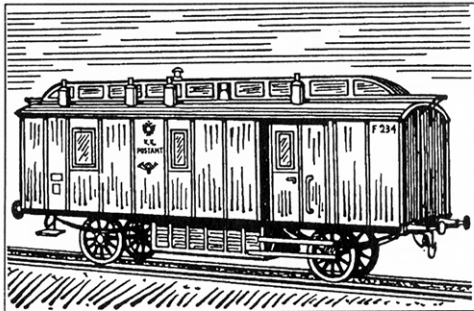
Ako sa postupne otvárali nové železničné trasy, tak na nich začali jazdiť i vlakové pošty. Západným Slovenskom, teda Záhorím a až po Trnavu, prechádzali veľmi dôležité železničné spoje, lebo poštové spojenie Prahy s Bratislavou bolo spojenom najdôležitejším. Z tohoto dôvodu touto trasou jazdilo veľa vla-

Nákladný list Rakúskej poštovej správy z Viedne do Skalice z roku 1856

Pre poštové účely najprv adaptovali malé dvojosové vozne a neskoršie pre potreby pošty sa začali vyrábať špeciálne *poštové vagóny* podľa jej požiadaviek. Prvý takýto vagón na Záhorí a teda i na západnom Slovensku začal premávať na trati **Viedeň-Marchegg-Devínska Nová Ves-Bratislava** v roku 1863. Postupne sa ich počet zvyšoval, organizovala sa sieť vlakových pôšt a doprava poštových zásielok železnicou sa stala bežnou záležitosťou. Poštové koče ostali v kólniach, kone sa popredali a vlakové pošty zvíťazili na dlhé desaťročia.

kových pôšt rozličných kurzov s rozličnými koncovkami. Niektoré týmto územím iba prechádzali majúci začiatok a koncovku inde a niektoré v tejto oblasti priamo kurzovali. Najdôležitejšími železničnými križovatkami sa stali **Kúty** a **Trnava**. Tu sa prekladali poštové zásielky z iných vlakových pôšt a tu sa diala jej najväčšia výmena.

Dvojnápravový železničný poštový vozeň pre rýchlikové súpravy z roku 1894

Prvou vlakovou trasou, ktorá tu začala fungovať, bola trasa **Bratislava-Škalica**, vtedy nazvaná Pozsony-Szakolcza. Trať totiž vtedy končila v Škalici, lebo spojnica s Moravou ešte na tomto úseku nebola. Už od započatia prevádzky na tejto trati začala tam jazdiť riadna vlaková pošta štyrikrát denne. Bola to vlaková pošta Pozsony-Szakolcza a Szakolcza-Pozsony 173 a 174. Prvá jazdila ráno a doobeda, druhá poobede a večer. Večer jazdila s posledným vlakom, lebo medzi tým sa v Holíči nazhromaždilo veľa zásielok z okolitých pôšt i z Moravy a tieto potom odvážala do Bratislavy.

V Devínskom jazere sa križovala s traťou **Stupava-Devínske Jazero** a tu vymieňala poštu zo stupavskej oblasti. Táto sa vozila ako úpž v kupé služobného vozňa. V Devínskom jazere prebrala zásielky pre Stupavu a okolie. Vlastnú pečiatku za Uhorska nemala.

V Zohore sa križovala s kurzom **Zohor-Záhorská Ves**, čiže Zohor-Magyarfalú. Poštové zásielky na tejto trati sa prevádzali ako úpž v kupé služobného vozňa. Asi ich nebolo veľa, lebo obyvatelia Záhorskej Vsi to mali pohodlnejšie dávať do vlakovkej pošty SŽF v rakúskom **Angridi**, kde trať SŽF prechádzala s vlakovou poštou niekoľkokrát denne.

Okrem toho sa tu križovala s riadnou vlakovou poštou v smere **Zohor-Plavecký Mikuláš** 436 čiže Zohor-Detrekoszentszentmiklós, ktorá kurzovala celým Podhorím a brala zásielky z pohorských pôšt a poštovní, aby ich v Zohore odovzdala do **vlp** Škalica-Bratislava. Mala svoju vlastnú pečiatku, ktorú nachádzame veľmi zriedka, lebo iba málo ľudí si tu v tej dobe písavalo.

Najväčším výmenným miestom sa stali **Kúty**, kde sa potom križovala s vlakovými poštami od smeru z Trnavy a Galanty. Tuná prevzala ich zásielky a vymenila si zásielky pre celú oblasť až po Trnavu (tá však dostávala zásielky i od smeru z Bratislavy a Žiliny).

Okrem týchto veľkých prekladísk pošty, samozrejme, vymieňala zásielky i na ostatných staniaciach, kde mala najväčšiu výmenu v **Malackách** pre celú tamojšiu oblasť.

Do roku 1898, teda vystavenia trate Kúty-Trnava, diala sa v Kútoch výmena pošty i pre oblasť Šaštína a Senica, ktorú ešte stále obhospodarovali poštové koče - diligencie. Od Kútov sa najväčšia výmena diala v **Holíči**. Tam sa trať križovala s odbočkou z Hodonína ležiaceho v Rakúsku, ktorý privozol do Holíča zásielky z Moravy i zásielky prevzaté od vlakovkej pošty SŽF zo smeru od Viedne a Haliča, sústredené na pošty Hodonín 2 (Goding 2).

Máme o tom veľa zachovalých dokladov. Tieto zásielky sa dopravovali ako *úpž*, ktorá mala dokonca i vlastnú rakúsku pečiatku, resp. vlakový sprievodca, ktorý zásielky prijímal, známky ručne prepisoval perom uvedúc dátum podania a smer jazdy (Holics-Goding).

Na koncovke v Škalici sa rušeň obracal a večer sa vlak vracal nazad do Bratislavy, berúc so sebou posledné denné zásielky najmä z Holíča, Kútov, Malaciek, Zohora a od Stupavy.

Vyhlasením ČSR sa situácia v „tangovani“ vlakov zmenila, a tak sa zmenili i vlakové poštové kurzy.

Vlaková pošta Škalica-Bratislava bola zrušená a vytvorilo sa výhodnejšie spojenie Kúty-Veselí nad Moravou, pretože toho času bolo už vytvorené spojenie Skalice cez Sudoměřice s Moravou na Veselí. Úsek z Bratislavy do Kútov prevzali vlakové pošty fungujúce na Brno a Prahu, ktoré mali rôzne koncovky. Prvý definitívny zoznam kurzov z roku 1921 priniesol na svet kurzy **1 Praha-Bratislava, 526 a 527 Brno-Bratislava, 801 Bratislava-Praha**. Tieto prvé kurzy sa rokmi menili a doplňovali a ich zoznam je veľmi dlhý. Môžeme teda na zásielkach zo Záhoria nájsť pečiatky všetkých možných kurzov, ktoré tu prechádzali.

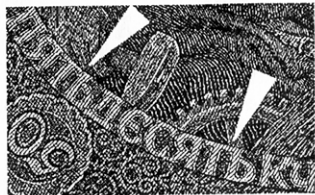
Vlakový poštový kurz Kúty-Trnava - Vlaková a teda i poštová prevádzka na tejto trati sa začala neskôr ako na bratislavsko-skalicom úseku, pretože preprava sa začala až v roku 1890 po spojazdení celej trasy (stavba tunela pri Jablonici blokovala prejazd na celej trase). Podrobnosti o sprevádzkovaní tejto trate môžeme čítať v publikácii 100 rokov trate Trnava-Senica-Kúty a preto tu nebudeme ďalej rozoberať.

■ (pokračovanie v budúcom čísle)

SKRYTÉ PRAVOPISNÉ CHYBY V RUSKÝCH NÁPISOCH NA SLOVENSKÝCH BANKOVKÁCH Z ROKOV 1939-1945

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ BANKA A MINISTERSTVO FINANCIÍ V ROKOCH 1939-45 ZACHOVÁVALI ZVYKLOŠŤ, PODĽA KTOREJ SA NA PAPIEROVÝCH PLATIDLÁCH V HABSBUERSKEJ MONARCHII A NESKŔOR I V I. ČSR UVÁDZALO SLOVNÉ VYZNAČENIE HODNOTY AJ V MENŠINOVÝCH JAZYKOCH. V PODMIENKACH SLOVENSKEHO ŠTÁTU IŠLO O NEMČINU, MAĎARČINU A RUŠŤINU, KTORÁ SUPLOVALA UKRAJINČINU ALEBO VTEĎY EŠTE NEKODIFIKOVANÝ LITERÁRNY RUSÍNSKY JAZYK.

Na väčšine slovenských bankoviek a štátoviek sú nápisy vo všetkých menšinových jazykoch uvedené správne. Pravopisná chyba sa prvý raz vyskytla až v ruskom vyznačení hodnoty na 50-koronáčke, kde je slovo **пятьдесят** nesprávne zakončené mäkkým znakom (obr.1). O tom, ako k tejto chybe došlo, môžeme dnes vyslovovať iba dohady.

Obr. 1. Ruské vyznačenie hodnoty na rube 50 Ks I 1940 s nesprávne uvedeným mäkkým znakom na konci slova **пятьдесят**.

Teoreticky prichádzajú do úvahy tri možnosti:

a / Ide o chybu spôsobenú nedokonalou znalosťou ruštiny a mylnou úvahou, že keď sa mäkký znak píše na konci čísloviek 10, 20 a 30, musí sa analogicky písať aj na konci ruských čísloviek 50, 60, 70 a 80 (táto úvaha je pritom svojím spôsobom paradoxná, lebo alternácia mäkkej a tvrdej výslovnosti spolutlások **т** na konci týchto čísloviek je v slovenčine i ruštine úplne rovnaká).

b / Úradníci, ktorí pripravovali podklady pre tlač slovenských bankoviek, odpisovali texty v menšinových jazykoch z bankoviek I. ČSR, kde sú ruské nápisy písané tradičným ruským pravopisom, t. j. s dôsledným písaním tvrdého znaku na konci všetkých slov zakončených tvrdou spoluhláskou, teda napr. **пятьдесят** (používanie tvrdého znaku bolo radikálne odmedzené v rámci reformy ruského pravopisu krátko po októbrovej revolúcii v roku 1917).

Obr.2. Ruské vyznačenie hodnoty na rube 500 Kč III 1929. s tradičným pravopisom a s nenápadným rozlíšením mäkkého a tvrdého znaku.

Prítom nepostrehli, že vodorovné rameno v hornej časti tvrdého znaku, ktorým sa tvrdý znak líši od mäkkého znaku, je na bankovkách I. ČSR štylizované tak nešťastne, že skôr pripomína pätku zakončujúcu mäkký znak (500 Kč III 1929, obr. 2) alebo na 50 Kč III 1929 dokonca predĺženie vodorovného

ramena predchádzajúceho písmena **Т** (obr. 3) a oba znaky si zamenili, resp. stotožnili. Pre ľudí, ktorí neovládali ruštinu a vývoj jej pravopisu, bola v tomto prípade zámena tvrdého znaku za mäkký naozaj veľmi ľahká.

Obr.3. Ruské vyznačenie hodnoty na rube 50 Kč III 1929 s tradičným pravopisom a s nenápadným rozlíšením mäkkého a tvrdého znaku, pri ktorom tvrdý znak navyše opticky splyva s predchádzajúcim písmenom **Т**.

c / Rozdiel medzi mäkkým a tvrdým znakom nepostrehli grafici tlačiarne Giesecke a Devrient, ktorí tlač päťdesiatkorunáčky zabezpečovali a ich chyba ušla pozornosti aj pri schvaľovaní skúšobných nátláčkov tejto bankovky.

Nech už je príčina tejto chyby akákoľvek, ostáva faktom, že ruské vyznačenie hodnoty na slovenskej 50-koronáčke je chybné a že táto pravopisná chyba bola dokonca prenesená aj do opisu tejto bankovky v Slovenskom zákonníku...

Obr. 4. Ruské vyznačenie hodnoty na rube 500 Ks II 1941 s nesprávne uvedeným mäkkým znakom na konci slova **пятьсот**.

Táto vizuálne nenápadná pravopisná chyba, však už krátko po vydaní päťdesiatkorunáčky neušla pozornosti ruského emigranta prof. Dr. Alexandra Isačenka (učil ruštinu na Obchodnej akadémii), ktorý na ňu písomne upozornil Slovenskú národnú banku. Ako svoje upozornenie štylizoval nevieme. O jeho existencii sa totiž dozvedáme iba nepriamo až z jeho neskoršej korešpondencie so SNB. Z rovnakého prameňa aj vieme, že SNB vtedy na jeho upozornenie nijako nereagovala. Keď na jeseň 1944 SNB vydala novú 500-koronáčku, 6. no-

vembra 1944 sa prof. Isačenko ozval znova. Plný rozhorčenia sa odvolával na svoje dávnejšie upozornenie na pravopisnú chybu na 50-korunáčke a vytýkal SNB ďalšiu „primitívnu a trápnu“ pravopisnú chybu – mäkký znak na konci číslovky *пятьсотъ* (obr.4). Zároveň ponúkal SNB svoju pomoc pri úprave ruských nápisov na bankovkách. Ani na toto upozornenie SNB nereagovala, hoci profesor Isačenko mal opäť pravdu.

Keďže všeobecne slovenský jazykový cit asi sotva komu dovolí vyslovovať číslovku **com** s mäkkou spoluhláskou na konci, možno v tomto prípade už oveľa jednoznačnejšie povedať, že táto chyba vznikla najskôr z odpisovania ruského textu zo starších bankoviek a súčasne z grafickej zámény alebo nedostatočného rozlíšenia mäkkého a tvrdého znaku. Zodpovednosť za túto chybu nesú rovným dielom úradníci SNB i pracovníci Tlačiarne bankoviek Národnej banky pre Čechy a Moravu, ktorá túto bankovku podľa dodaných podkladov graficky spracovala a vytlačila.

Porozuhodné a svojim spôsobom aj smutné však je aj to, že napriek intenzívnej výučbe ruštiny v povojnovom období a širokému zberateľskému a bádateľskému záujmu o papierové platidlá obe uvedené chyby nepostrehol za takmer 60 rokov ani jeden z našich numizmatikov □ **Zbyšek Šustek**

Pramene: Archív NBS, fragmenty dokumentácie tlače bankoviek SNB.

Variety trojgrajciara Carola VI. z pražskej mincovne ročníka 1712

V rokoch 1711-1713 v pražskej mincovni bol mincovým majstrom Ignác Anton Putz. Jeho trojgrajciare z roku 1712 vykazujú rôzne odlišnosti na líčnej aj rubovej strane, pričom na rubovej strane sú najvýraznejšie tieto odlišnosti:

- veľkosť, tvar a umiestnenie koruny dvojhľavého orla,
- tvar štítiku dvojhovestého českého leva.
- tvar štítiku s iniciálami majstra I · A · P, ktoré sú pre určenie variantu mince rozhodujúce:

1. variant
zakončenie oblúkov štítiku smerujú proti sebe

2. variant
zakončenie oblúkov štítiku sú zatočené a smerujú na body medzi písmenami iniciál mincového majstra

3. variant

zakončenie oblúkov štítiku sú zatočené a smerujú na body medzi písmenami iniciál mincového majstra, pričom sú prepojené spojnicou prúdnicového tvaru

Mince tohoto mincového majstra sa nevyskytujú tak často ako jeho predchodcov a aj ich zachovalosť je horšia. Pán Ivo Halačka v publikácii *Mince zemí koruny České 1526-1856* (ČNS pobočka Kroměříž 1988, III.diel, s. 854) odlišnosti na tejto minci nepopisuje. ■ **Milan Burian**

SÉRIOVÉ PÍSMENÁ NA SLOVENSKÝCH BANKOVKÁCH

Uverejňujeme prehľad sériových písmen na jednotlivých hodnotách slovenských bankoviek, ktorý nám poskytol emisný odbor Národnej banky Slovenska. Veríme, že prehľad uvítajú predovšetkým zberatelia, ktorí slovenské bankovky zbierajú špecializovane a pre ktorých tieto údaje môžu byť cennou pomôckou.

(V budúcom čísle uverejníme prehľad o tom, ktoré slovenské mince boli v jednotlivých rokoch v obehu a ktoré boli vydané len pre zberateľské účely v ročníkových zostavách.)

	Nominálna hodnota	Dátum na bankovke	Sériové písmeno
1	20 Sk	1. septembra 1993	A, B
		1. júna 1995	A, B
		31. októbra 1997	A, B, J
2	50 Sk	1. júla 1999	A, J
		1. augusta 1993	A, C*
		1. júna 1995	C**
3	100 Sk	1. júla 1999	A, C
		1. septembra 1993	A, D
		1. júla 1996	A, D
4	200 Sk	1. októbra 1997	A, D, L
		1. júla 1999	A, L
		1. augusta 1995	A, E
5	500 Sk	31. marca 1999	A, E
		1. októbra 1993	A, F
6	1000 Sk	31. októbra 1996	A, F
		1. októbra 1993	A, G
		1. júna 1995	A, G
7	5000 Sk	1. augusta 1997	A, G
		3. apríla 1995	A, H
		10. mája 1999	A, H

Pozn.: *) Prvých 10 miliónov 7- miestne čísla
**) 8- miestne čísla

„Sedím na nepoužitých slovenských TK a myslím si, že mi je dobre ?“

K napísaniu tohoto článku pod parafrázovaným názvom mňa nakoniec podnietila pre mňa trochu nepríjemná okolnosť. Prirovnal by som to k situácii, keď ste v kútiku duše možno očakávali, tak ako sa na vojne hovoriло „aspoň pochvalu pred nastartovanou vetriekom“ a pritom v skutočnosti na Vás niekto znenadájkly vyleje vedro plné studenej vody. Sice navonok inteligentne, značne zaobalene a možno neosobne a neadresne, ale predsa sa zniesla na moju hlavu od jedného bratislavského zberateľa TK kritika asi v tom zmysle, že som síce popísal toho už o TK dost - od špecializácie slovenských TK až po japonské TK, ale že som sa zatiaľ ešte nestihol venovať jednej problematike. Asi väčšina z Vás pozná reči typu „malo by sa to napísať, mohlo by sa to spracovať, zišlo by sa to uverejniť“ a pod. Len „ono“ sa to samo nejako nedokáže napísať!. Je to preto pre mňa až tragikomické, keď jeden z masy tých, čo má tiež, bez urážky tzv. „tuleniu nemoc“, t.j. s oboma dlaniami od seba, pričom rečami nielen on, ale aj ďalší podobní možno už dokázali preniesť Vysoké Tatry do priestoru Atlantického oceánu. Vám na túto okolnosť bez začervenania začne poukazovať. Každý mesiac aj mne strašne chýba v priemere tých 10 až 15 hodín času z môjho osobného voľna, ktoré dobrovoľne obetujem a ktoré by som dokázal aj inak využiť, aby som dal dohromady tieto dve strany. Je fakt, že mňa do toho nikto nenútil a už vonkoncom to nebola otázka finančná, pretože v priemere za symbolických 12,- Sk až 18,- Sk netto za hodinu dnes už ani kura „nehrabe“. O čo tu vlastne išlo ?

Niekedy v priebehu prvého polroku 1999 (presný mesiac som nedokázal zachytiť), ST na rozdiel od užívateľov TK, ktorým dali aspoň šancu za dostatočne dlhý čas zužitkovať roztelefonované TK, urobili na zberateľoch TK skutočný podraz, ktorí túto šancu nedostali. Je to silné slovo, ale asi je tentokrát namieste. Bol vydaný totiž nejaký cenový výmer (údajne však ich malo byť viac - podľa oblastných závodov), ktorým sa mala vyriešiť otázka, čo s nepoužitými TK, ktoré po dni 31.12.1998 stratili platnosť a zostali „trčať“ nevyužitú na sklade ?! Vieme veľmi dobre, že tých TK, ktorým naraz skončila platnosť, bolo bezmála 60 rôznych. Niekoľko asi napadla spásnosná myšlienka, že Slovenským telekomunikáciám a.s. by mohli vytrhnúť trň z päty zberateľa TK. Úsudok o úrovni marketingovej stratégie predajca ST predtým platných TK nech si urobí každý sám, keď TK s blížiacim sa koncom platnosti ST bohvie prečo nedokázali efektívne včas odpredať, pričom vo veľkom sa už predávali TK, z ktorých sú platné viaceré ešte aj dnes ! Netreba mať diplom z ekonómie, aby si každý domyslel, že tam po uvedenom termíne zostali viazané určite nie malé, nevyužitú finančné prostriedky. Preto sa zrazu objavila nikým nečakaná možnosť kúpiť prakticky všetky nepoužitú, ale už neplatné TK za symbolickú, jednotnú cenu 40,- Sk za kus !

Okrem niekoľkých výnimiek z TK, ktoré sa „dokázali“ vypredať už počas svojej platnosti, bola zrazu šanca a prevážne ešte stále aj je, kúpiť si takmer všetky nepoužitú TK s námetom zvierat, kvetín, hradov či oltára. Povedzme, že potiaľto by bol postup ST ešte v poriadku, keby ... a tu začína vznikáť problém. Mnoho zberateľov, vrátane mňa, si dávno pred týmto „ťahom“ ST kúpilo rôzne nepoužitú TK za plné ceny bez akéhokoľvek rabatu a tešilo sa z nich. Na druhej strane ale je predsa rozdiel kúpiť povedzme 100 jednotkovú nepoužitú TK za 40,- Sk a nie za 180,- Sk, alebo po novom za 270,- Sk. Údajne nikto, ani v ST nevedia presne koľko nepoužitých TK malo zostať nevypredaných na jednotlivých závodoch ST ku koncu ich platnosti. Podľa agentúry „JPP“ sa tieto všetky údajne mali stiahnuť a previesť pod centrálnu evidenciu TÚT Bratislava, odkiaľ boli, aj naďalej sú abonentom zásielkovej služby dodnes ponúkané, pokiaľ nie sú medzičasom už vypredané. Ja osobne som dodnes nevyužil možnosť reagovať pod dojemom týchto okolností na túto skutočnosť. Podstatou vyššie predostretého problému je totiž fakt, že medzi nepoužitou TK, kúpenou v „riadnom čase“ a nepoužitou TK kúpenou po „uzávierke“ nie je žiadny rozdiel. Tým došlo k zjavnej dehonestácii predtým vložených finančných prostriedkov zberateľov, ktorá - domnievam sa - asi nezostane bez patričnej odozvy, hlavne u abonentov zásielkovej služby - odberateľov nepoužitých TK. Iná situácia by bola, ak by zlacnené, nepoužitú TK boli vopred na ST vhodne odlišili od tých „pravých“ (napr. aspoň odstrihnutím jedného alebo viacerých rožkov ochranného obalu TK alebo nezmazateľným označením a pod.). Relevantný údaj o počtoch jednotlivých nepoužitých, neplatných TK nie je momentálne vôbec možné získať, pretože „predstavuje“ asi predmet štátneho tajomstva. Môj osobný, veľmi hrubý odhad zásob sa u atraktívnejších motívov pohybuje na úrovni niekoľkých desiatok kusov, výnimočne asi aj stoviek kusov, u tých neatraktívnych od niekoľko stoviek kusov, možno výnimočne až po niekoľko tisíc kusov. To všetko však ukáže čas. A to je podstata problému, na ktorý mohli a mali predo mnou reagovať tí, čo sa o celej záležitosti dozvedeli skorej a čo o nej vedia dodnes oveľa viac, ako ja. A ako vidíte z predchádzajúcich riadkov „ono sa to nakoniec predsa len akosi napísalo“ - ani samo, ani rečami.

Na druhej strane týmto vôbec nechcem zasahovať do zbierania tým zberateľom, ktorí sa naďalej zberajú nepoužitú slovenskú TK, pretože nechcú zberať, že niektorí nepoužijú TK v budúcnosti jednoducho nezoženú. Možno raz príde doba (náladu zberateľov sa menia), keď jednoducho nebude možné zohnať niektorú staršiu nepoužitú TK. V tejto situácii nám nezostáva už len dúfať, že aj v ST si z tohoto faktu zoberú poučenie a v budúcnosti si nebudú na úkor iných, riešiť svoje organizačné nedostatky.

Rolls Royce medzi telefónnymi kartami

S rôznym využitím zlata sa každý z nás určite v živote už raz stretol. Napriek tomu však je určite zaujímavá informácia z dennej tlače, že je ním možné aj telefonovať! V Nemecku totiž bola vyrobená prvá telefónna karta z čistého 24-karátového zlata. V prvej limitovanej edícii bolo vyrobených 9 999 kusov. Samozrejme, že každý luxus má svoju cenu, a preto neprekvapuje, že na karte sú síce telefónne jednotky v hodnote len 6 DM, ale karta stojí 199 DM. Karta dostala už výstižný názov – Rolls-Royce medzi TK. Zaujímavá je na tom aj skutočnosť, že na technológii výroby pracovali fyzici, chemici a špecialisti na tlač dlhé tri roky. Výsledok sa nakoniec dostavil a dnes túto technológiu si dal nemecký podnikateľ Michael Ledermann patentovať po celom svete. Keďže sa čoskoro má objaviť na trhu aj skutočne zlatá platobná karta VISA, banky už zareagovali, pretože by radi takéto karty venovali svojim najlepším zákazníkom.

Ako sa zbierajú telefónne karty u protinožcov?

Jeden z bratislavských zberateľov mi bol ochotný nahráť na magnetofónovú kazetu svoje skúsenosti a zážitky zo svojho niekoľkoročného života v Austrálii. Tam popri iných zážitkoch sa dostal aj ku zbieraniu telefónnych kariet. Takto sa postupne stal aj členom klubu zberateľov TK v Adelaine, ktorý vznikol niekedy koncom 80-tych rokov.

Tak ako v mnohých iných štátoch, aj v Austrálii po prvopočiatočnom boome, došlo k poklesu počtu zberateľov, ale hlavne tzv. „zberateľov“. Tento trend je koniec koncom možné sledovať po celom svete. Touto očistnou však prešiel asi každý zberateľský obor. Minimálne stredná generácia si určite pamätá napr. na situáciu vo filatelii v ex-ČSFR 80-tych rokov. Z dôvodu záujmu o tzv. „viazačky“, ktoré „robili“ hodnotu tej ktorej série známok, bola organizovaná možno takmer každá svokra, starý otec, manželka, možno aj sused toho-ktorého filatelistu.

Na rozdiel od nášho poňatia búr, výmenných stretnutí, bišákov a pod., v Austrálii sa dodržiava istá britská noblesnosť (vplyv materskej koloniálnej veľmoci je tu stále ešte veľký) pri týchto stretnutiach. „Dozerá“ na to majestátne britská kráľovná, ktorej obraz visel aj v ich klube. Každý člen klubu na stretnutí, ktoré bolo jedenkrát do mesiaca, mohol vystaviť a ponúknuť do predaja maximálne 15 kusov svojich TK. Každý člen - záujemca mal možnosť asi polhodinu prezerať si vystavené TK. Tie o ktoré bol záujem, sa označili červenou nálepkou, tie o ktoré záujem nebol, išli späť do trezoru. Potom mal predseda klubu prejav, v ktorom informoval čo nového v oblasti austrálskych TK, prípadne o TK vo svete. Nasledoval ho tajomník klubu s organizačnými pokynmi. Potom nasledovala opäť krátka cca štvrt hodinová prehliadka vystaveného materiálu, vrátane možnosti občerstvenia. Počas neho na pôde klubu a počas akcie bolo oficiálne zakázané nielenže TK predávať a kupovať, ale čo je iste dosť prekvapujúce, aj ich vymieňať. Nenápadne, niekde v kúte sa to však porušovalo s tým, že to nikto akože nevidel. Po občerstvení akcia pokračovala, v našom ponímaní to bola vlastne skôr aukcia. Ceny sa obyčajne točili pri štandardných TK medzi 1,- až 3,- austrálskymi dolármi. Ak bolo o jednu TK viacej záujemcov, TK pripadla tomu, kto bol ochotný dať najviac. Vtedy sa cena vyšplhala aj niekoľkonásobne. Okrem bežných stretnutí, klub organizoval tri krát do roka aj výmenné stretnutia, na ktoré mohli prísť členovia aj nečlenovia a vystaviť svoj materiál. Obyčajne však platilo, že po takejto prvej, nanajvýš druhej návšteve nečlena sa mu už odporúčalo, aby sa členom stal. Na akcii sa vyberalo aj vstupné, ktoré malo vykryť náklady s organizovaním stretnutia.

Po prejdení zo systému Tamura na čipové TK, nastala ešte horšia situácia. Nebolo možné zohnať všetky druhy použitých TK, pretože Austrália je veľká krajina, v každom meste boli k dispozícii iné TK, bez prehadu sa to ťažko kompletizovalo. Keďže týchto TK bolo a je málo, austrálski zberatelia boli nútení prerušovať svoje kontakty vo svete, z dôvodu nedostatku výmenného materiálu. Bežne neexistovali žiadne informácie o TK, austrálsky TELEKOM podmieňoval zasielanie mesačníka - informačného bulletinu odberom nepoužitých TK. Nebola žiadna snaha spracovať pre zberateľov informácie do katalógu, neboli prehľady o tom, čo vyšlo, v akých nákladoch a pod.

Pánovi Vašíkovi za jeho rozprávanie a ochotu úprimne ďakujem ■ mj

PREHĽAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK - SEPTEMBER 1999

Usporiadanie: Poradové číslo, dátum a miesto používania, text, autor návrhu a farba pečiatky ■ Pripravuje PhDr. Jozef Soukup

- 01 ■ 1.9.1999 Nová Baňa: 50. VÝROČIE ORGANIZOVANEJ FILATELIE / V NOVEJ BANI / 1949-1999 ● F.Horniak ● Čierna
 02 ■ 2.9.1999 Košice 1: 70 ROKOV VÝCHODOSLOVENSKÝCH ENERGETICKÝCH ZÁVODOV KOŠICE / 1929-1999 ● V.Gaál ● Čierna

- 03 ■ 2.9.1999 Nitra 1: FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU ● F.Horniak ● Čierna
 04 ■ 4.9.1999 Bratislava 3: FUTBAL - KVALIFIKÁCIA SLOVENSKO-RUMUNSKO / UEFA / EURO 2000 ● Firma ERVO ● Čierna

- 05 ■ 5.9.1999 Košice 1: REGIONÁLNA VÝSTAVA NÁMETOVEJ FILATELIE / KOŠICE '99 ● V. Gaál ● Čierna
 06 ■ 7.9.1999 Košice 1: 50 ROKOV UNIVERZITY VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH / 1949-1999 ● V. Gaál ● Čierna

- 07 ■ 8.9.1999 Mariánka: SVIATOK NARODENIA PANNY MÁRIE ● R.Herda ● Čierna
 08 ■ 8.9.1999 Nitra 10: 30 ROKOV MECHANIZAČNEJ FAKULTY SPU ● F.Horniak ● Čierna

- 09 ■ 10. až 17.9.1999 Bratislava 1: BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA ● F.Horniak ● Čierna
 10 ■ 18.9.1999 Bratislava 35: VINOBRANIE ● F.Blaško ● Čierna

- 11 ■ 18.9.1999 Trenčín 1: V. VALNÉ ZHROMAŽDENIE ZSF ● F.Horniak ● Čierna
 12 ■ 18.9.1999 Trenčín 1: FOLKÓRNY SÚBOR TRENČAN / 1949-1999 ● I.Kubela-V. Kudlík ● Čierna

- 13 ■ 20.9.1999 Bratislava 1: PRIX DANUBE BRATISLAVA / 19.9.-25.9.1999 / 15. ROČNÍK CENY DUNAJA '99 ● F.Horniak ● Čierna
 14 ■ 21.9.1999 Banská Bystrica 1: FINEX '99 ● Neuvedený ● Čierna

- 07 ■ 8.9.1999 Mariánka: SVIATOK NARODENIA PANNY MÁRIE ● R.Herda ● Čierna
 08 ■ 8.9.1999 Nitra 10: 30 ROKOV MECHANIZAČNEJ FAKULTY SPU ● F.Horniak ● Čierna

- 15 ■ 22.9.1999 Žilina 1: III. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ZÁSTUPCOV POŠTOVÝCH SPRÁV A UNIVERZÍT / POSTPO-INT '99 / EUROPOST ● Neuvedený ● Čierna
 16 ■ 24.9.1999 Bratislava 214: V. LETNÉ ŠPORTOVÉ HRY POŠTÁROV / SLOVENSKA ● F.Horniak ● Čierna

- 17 ■ 25. a 29.9.1999 Bratislava 1: II. SLOVENSKO-POLSKÁ / FILATELISTICKÁ VÝSTAVA / BRATISLAVA '99 / 25.9.99-9. 3. 10.99.19 ● M. Bachratý ● Čierna
18 ■ 25.9.1999 Pezinok 4: VINOBRANIE ● O. Solga ● Čierna

02 ■ 20.9.-3.10.1999 Bratislava 1: NAVŠTÍVTE / II. SLOVENSKO-POLSKÚ / FILATELISTICKÚ VÝSTAVU / 25.9. - 3.10. 1999 / V POĽSKOM INŠTITÚTE / NÁM. SNP, BRATISLAVA
● V. Kučera ● Červená
03 ■ 1.9.-31.12.1999 Pošta Východoslovenské energetickej zá-
vody Košice: VSE / 70 / 1929-1999 / VÝCHODOSLOVENSKÉ /
ENERGETICKÉ ZÁVODY / ŠTÁTNY PODNIK KOŠICE / ULICA
MLYNSKÁ Č.31 / PSČ 042 91 KOŠICE ● Neuvedený ● Čer-
vená (pozri Zberateľ 9/1999, s.5)

PIATE VÝROČIE SSOŠF-SOV

Navštívte
II. SLOVENSKO - POLSKÚ
FILATELISTICKÚ VÝSTAVU
25.9. - 3.10.1999
V POĽSKOM INŠTITÚTE
NÁM. SNP, BRATISLAVA

04 ■ 29.9.-15.10.1999 Bratislava 3: PIATE VÝROČIE SSOŠF-SOV / 1994-1999 / SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR / JU-
HÁČKA 6, 832 80 BRATISLAVA / E-MAIL: OFFICE@OLYMPIC.SK ● Firma ERVO ● Červená

- 19 ■ 25.9.1999 Ružomberok 1: 135 ROKOV NARODENIA AN-
DREJA HLINKU / 1864 - 1999 ● D. Kolesár ● Čierna
20 ■ 27.9.1999 Nitrianske Sučany: 750. VÝROČIE / 1. PÍSOM-
NEJ ZMIENKY ● Neuvedený ● Čierna

- 21 ■ 30.9.1999 Nitra 10: UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILO-
ZOFA / 1959 - 1999 ● I. Benca ● Čierna

NÁLEZ PO ŠIESTICH ROKOCH

Michal Zika

Dňa 31. januára 1993 bola na Slovensku vydaná dvojnámko-
vá séria výplatných známok Mestská architektúra, ktorú tvo-
ria známky RUŽOMBEROK 5 (Kčs) a KOŠICE 10 (Kčs). Skrat-
ka meny nebola v tomto čase na slovenských známkach uvá-
dzaná. Nominálna hodnota na oboch známkach (pri 10-
korunáčke aj nápis SLOVENSKO) bola vytlačaná červenou,
resp. oranžovou farbou.

Na jeseň tohto roku, teda viac ako šesť rokov po vydaní
prvého nákladu známok (tlač nebola do roku 1997 ukončená)
sa objavil nie veľký počet známok Ružomberok bez vytla-
čenej nominálnej hodnoty, teda bez červenej farby.
Tlač pochádza zo dňa 18.12.1992, teda z prvého nákladu. Za-
tiaľ sú známe nasledovné čísla hárkov, z ktorých známky po-
chádzajú: 62991, 62992, 62994. Znamky z prvého hárku
majú aj viditeľne posunutú perforáciu smerom doprava. Hárky
boli údajne v predaji na pošte vo východoslovenskom kraji.
Svedčia o tom aj stopy po bežnej manipulácii v poštovej pre-
vádžke.

Podobný prípad sme zaznamenali pred niekoľkými rokmi
pri známke Prezident Michal Kováč 3 (Sk).

Písané pre časopisy Zberateľ a Filatelie ■

Príležitostné odtlačky výplatného stroja

- 01 ■ 1. 30.9.1999 Jaslovské Bohunice: 40 / KF 52-04 / FILA-
TOM / JASLOVSKÉ BOHUNICE / VÚJE / VÝSKUMNÝ ÚSTAV
JADROVÝCH / ELEKTRÁRNI TRNAVA A.S. / TRADÍCIA KVA-
LITY ● M. Šnirc ● Červená

KAPITOLY O ZBIERANÍ POHLADNÍČ ALEBO ÚVOD DO FILOKARTIE (4)

Alexander Urminský

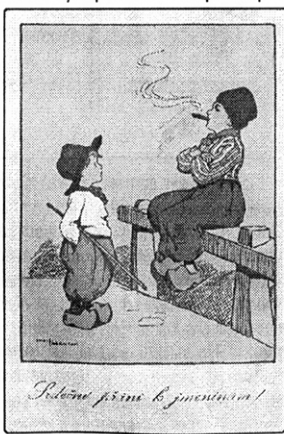
II. Blahoprajné pohľadnice

Pokúsme sa rozmatf ďalšie, veľmi odlišné kľbko. Kľbko blahoprajných pohľadníc. V predchádzajúcich kapitolách už bola naznačená ich genéza. My sme teraz na prahu nového tisícročia, kedy bude pošta enormne zaťažena práve blahoprajnými pohľadnicami. Návrhári vo vydavateľstvách i samotné vydavateľstvá už intenzívne pracujú. Musia pripraviť dostatočné množstvo pohľadníc v širokej palete námetov. Snáď nás prekvapia aj niečím úplne novým v pohľadnicovej tvorbe. Ale vráťme sa späť k téme.

Dôvodom na vydávanie blahoprajných pohľadníc už nie je propagácia. Aspoň nie na prvom mieste. Z pohľadu vydavateľov ide o čisto komerčnú záležitosť. Z pohľadu autorov o remeselnú prácu s primeranou dávkou invencie. Z pohľadu **požívateľov** blahoprajných pohľadníc ide o prejavenie vzťahu k adresátovi. Adresátom alebo odosielaťom môžu byť jednotlivci, rodiny či iné komunity ľudí. Táto skutočnosť sa odvíja od konkrétnej príležitosti, pri akej je pohľadnica zasielaná. A podľa toho je aj vyberaná. Možno sa raz dozvieme zo zbierok pohľadníc, z archívov, múzeí či iných prameňov, aké druhy blahoprajných pohľadníc boli prvé. Či blahoželania k osobným sviatkom alebo všeobecným sviatočným príležitostiam. Teraz si však urobme aspoň nasledovné delenie blahoprajných pohľadníc:

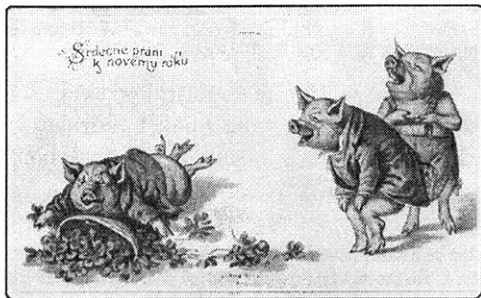
Pohľadnice určené k **osobným príležitostiam** jednotlivcov a pohľadnice k **všeobecne prijímaným príležitostiam**, sviatkom a udalostiam. K osobným príležitostiam patria pre-

devšetkým meniny a narodeniny. Zaradíme do tejto skupiny aj svadby, krstiny, maturity, promócie, ba aj pohreby. Vyskytujú sa však aj iné osobné príležitosti k napísaniu blahoprajnej pohľadnice. Na tomto druhu pohľadníc najčastejšie dominujú kvety, kvetinové zátišia. Nezriedka býva obraz doplnený textom, napríklad „Srdiečne blahoželanie k...“ K niektorým rozšíreným menám (Jozef, Anna a i.) sú texty doplnené aj menom. Blahoprajné pohľadnice k meninám a narodeninám sa vyskytujú aj žartovné, či s veľkou dávkou recesie. Ich použitie si pisateľ musí zväziť, aby ich adresát prijal kladne! Príkladom takejto pohľadnice je tackajúca sa postava muža s fľašou, vykrikujúca „Nech žije Jozef!“ Ale

bo korpuľentná dáma, ktorá má všetky miery rovnaké (cez meter), sediaci za prestretým stolom plným jedla a vřakavých dobrôt, s textom „Nech žije Boženka!“

Zostaňme však pri väčšine blahoprajných pohľadníc s kvetmi. Technika ich naaranžovania a samotného vyhotovenia pohľadníc je veľmi rôznorodá. Na pohľadniciach k svadbám sa často vyskytujú koláže s kvetmi, obrúčkami, či párom holubov ako symbolom lásky a vernosti. Pohľadnice ku krstinám (ale aj k svadbám) sú ladené veselo, optimisticky. Bociana s bábatkom v zobáku ako symbol nového života si na týchto pohľadniciach vieme iba ťažko odmyslieť.

Ak sa v tomto seriáli väčšinou venujeme zbieraniu historických pohľadníc, platí to aj na blahoprajné pohľadnice. Okrajovo miestami sa dotýkame pohľadníc, vydávaných v súčasnosti. Nápaditosť a rozmanitosť súčasne vydávaných pohľadníc si môže čitateľ preveriť v novinových stánkoch.

Všeobecných príležitostí je tiež viac. Možno predpokladať podľa niektorých prameňov, že najmä na územiach strednej a západnej Európy sa najskôr začali posielat blahoprajné pohľadnice k Veľkonočným sviatkom a k Vianociam. Zmena storočí v roku 1900 mohla byť spolu so zapačatím masovej výroby pohľadníc impulzom pre rozšírenie novoročných pohľadníc. U kresťanov západnej liturgie sa začali spájať Vianoce a Nový rok do spoločnej pohľadnice. Už desaťročia sa vydávajú blahoprajné pohľadnice, ktoré okrem slovenského textu majú aj text v cudzích jazykoch. Z nepreberného množstva obrazov na pohľadniciach sa zmienime najmä o sakrálnych motívoch, vianočných stromčekoch či halúzkach, zimnej a jarnej prírodnej scenérii i zátišiach s ovocím, sviečkami, darčekmi a pod. Pri novoročných pozdravoch takmer bez výnimky dominuje PF (z francúzskeho Pro Felicitate) a príslušné vročenie, pozostávajúce z posledného dvojčísla roku.

Vydavatelia pohľadníc pohodoto využívajú aj ďalšie všeobecne alebo kontinentálne prijaté sviatočné alebo inak významné dni. Z nich možno spomenúť Deň matiek, MDŽ, MDD, 1.máj a sviatky patrónov (sv.Cyrila a Metoda, Patrícia, Valentína a i.). Obrazy týchto pohľadníc sú zamerané k danej príležitosti a ich škála je tiež veľmi pestrá. ■ (pokračovanie)

FILATELISTICKÉ ETUDY

VÝROK, ŽE „VÝSTAVY POŠTOVÝCH ZNÁMOK SÚ SVIATKAMI FILATELISTOV“ SA KEDYSI STAL VEĽMI POPULÁRNYM, ALE ANI DNES NIČ NEUBUDDO Z JEHO PLATNOSTI. HÁDAM BY SME MOHLI K NEMU LEN POZNAMENAŤ, ŽE NIELIEN VÝSTAVY POŠTOVÝCH ZNÁMOK SÚ SVIATKAMI - A NIELIEN FILATELISTOV. O SÚČASNÝCH TRENDCH VÝSTAVNÍCTVA HOVORÍ NASLEDUJÚCI PRÍSPEVOK DR. VOJTECHA JANKOVIČA, KTORÝ SA ZÚČASTNIL AKO KOMISÁR SLOVENSKÝCH EXPONÁTOV NA JEDNEJ ZAUJÍMAVEJ VÝSTAVE U NAŠICH SEVERNÝCH SUSEDOV ■ REDAKCIA

Krajowa Wystawa Filatelistyczno-Filokartystyczna z okazji 100. rocznicy I. Słowiańskiej Wystawy Kart Pocztowych Ilustrowanych, Kraków 1999

Dr. Vojtech Jankovič

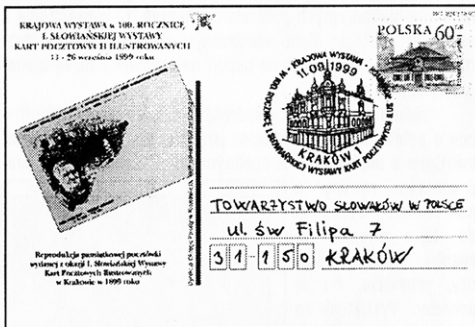
Ako sám názov hovorí, výstava sa konala pri príležitosti výročia I. slovenskej výstavy ilustrovaných poštových lístkov (ilustrovaných pohľadníc, resp. v pôvodnom českom preklade dopisnic) v Krakove v roku 1899. Slovenský charakter tejto I. výstavy bol daný vystavovateľmi slovenského pôvodu z miest vtedajšej Rakúsko-Uhorskej monarchie teraz patriacim do rôznych štátov (Praha, Krakov, Varšava, Lvov). Jej hlavným iniciátorom bola Česká beseda Čechov v Krakove.

Tohtoročná výstava sa konala od 11. do 26. septembra 1999 v jednej z výstavných sál Mestského historického múzea v Krakove. Zorganizoval ju spoločne Zväz poľských filatelistov (PZF) a Zväz zberateľov pohľadníc (ZZP) v spolupráci s Mestským historickým múzeom v Krakove a Oblastným riaditeľstvom pošt v Krakove. Zdôrazniť chcem hlavne spoluprácu dvoch odlišných zberateľských odborov, filatelie a filokartie, čo umožnilo spojiť rôzne predmety zberania a vytvoriť jedinečnú expozíciu. Nevieim, či niečo podobné ako klub zberateľov pohľadníc na Slovensku existuje, v každom prípade by som sa za jeho založenie prihovárал. Myslim, že krakovská výstava ukázala, že je čo zbierať a v neposlednom rade aj vystavovať. Veď napríklad národopis patrí k najzaujímavejším činnostiam venovaným histórii vlastného národa. A je len málo iných objektov zberateľského záujmu, ktoré tak výstižne zobrazujú históriu krajiny a jej zmeny ako dobové pohľadnice.

Na krakovskej výstave som pochopil, že bez širšieho zájmu zberateľov a spolupracujúcich subjektov nebudeme môcť organizovať takmer žiadne väčšie výstavy, či už pre nízky záujem návštevníkov alebo nezáujem sponzorov. Zapojenie filokartie so sebou prináša nový segment potenciálnych sponzorov z oblasti vydávania a distribúcie pohľadníc, prípadne

ďalších odvetví kartografie. Organizátori výstav, skúste sa nad tým zamyslieť. Lebo ako klasik hovorí: „Peniaze zďaleka nie sú všetko, ale z blízka...“

Vráťme sa však späť k výstave. Jednalo o výstavu filatelisticko-filokartistickú. To znamená, že predmetom vystavovania boli dopisnice, pohľadnice, ilustrované či neilustrované poštové lístky a karty a taktiež celiny. Mala propagačný charakter, neboli vypísané žiadne triedy ani pravidlá pre vystavené exponáty, s výnimkou objektu záujmu. Čiže prvoradý nebol pohľad na vystavované materiály z hľadiska ich oficiálneho vydania poštovou správou ako je tomu na filatelistických výstavách, ale omnoho jednoduchšie: prezentované mohli byť materiály, ktoré sa používali a používajú na jednoduché odosielanie správ. Bez akéhokoľvek obmedzenia na vydanie oficiálnymi inštitúciami. Moja počiatočná nedôvera, bola veľmi rýchlo vystriedaná nadšením a ohromením z vystavených exponátov. Musím priznať, že až keď som uvidel zbierky starých pohľadníc venované väčšími i menšími poľskými mestám, alebo kolekcie venované rôznym témam, pochopil som, že pohľadnice sú veľmi zaujímavým zberateľským aj vystavovateľským artiklom. To potvrdil aj veľký záujem verejnosti, ktorý môžu organizátori „čistých“ filatelistických výstav len závidieť. A nevidel som ani jednu pohľadnicu mladšiu ako 50 rokov. Vystavovateľská hrdosť velia vystaviť dobové materiály, čo možno najväčšej historickej hodnoty.

S obdivom som si prezrel historické pohľadnice zákutí Varšavy, Krakova, Lublina, ale i menších miest ako Jordanów, Oklusz, Chielmno, prípadne oblasti Tatier a Zakopaného. Dušu námetového zberateľa potešili exponáty venované rôznym témam ako *Požiarňa ochrana, Sokolstvo, Naftový priemysel, Humor, Chopin, Dáma v klobúku, Ručne maľované pohľadnice* alebo zbierka secesných pohľadníc. Tieto exponáty boli zaujímavé nielen materiálom, ale aj prezentáciou, keď v klasických výstavných rámoch boli inštalované nie predpísané alebo listy, ale materiál bol uložený na celej ploche ako celok. Krásnym príkladom bol exponát *Železničné stanice*, kde v strede bola umiestnená mapa Poľska (prirodzene dobová!) a okolo nej boli čo možno najstaršie pohľadnice najzaujímavejších železničných staníc.

Samostatnú kapitolu tvorili exponáty mimo rámec hlavného zamerania, ale plne podporujúce duch výstavy (medaily,

plakety, odznaky, zariadenia na tlač pohľadnic a pod.). Medzi najzaujímavejšie patrí zberka pamätných medailí vydaných k filatelistickým výstavám nazvaná *100 rokov poľskej filatelickej medaile*. Myslím, že niečo podobné by sme mohli urobiť aj my a na najbližšej výstave SLOVENSKO 2000 pripraví podobnú prezentáciu medailí, plakiet, prípadne odznakov venovaných slovenským filatelistickým výstavám. Nemusí to byť exponát jedného vystavovateľa, ale súhrn viacerých, ktoré sa dočasne zhromaždia. Ak by nebol záujem, ja by som sa podujal minimálne na vytvorenie zoznamu všetkých výstavných i nevýstavných medailí vydaných pri príležitosti filatelistických výstav na Slovensku. Kto sa pridá?

Slovenské exponáty podľa vyjadrenia viacerých organizátorov boli pre výstavu prínosom. Predstavitel' PZF Jan Malik vyjadril veľkú spokojnosť s tým, že slovenská strana prijala pozvanie na výstavu a poskytla reprezentatívne exponáty. Konkrétne sa naša strana zúčastnila štyrmi exponátmi: D. Kuča – Celiny Slovenska 1939-1945, Alojz Krčmár – Pohľadnice Nitra, Július Molnár – Krásy Slovenska na Carte Maximum a Alexander Urminský – Mlyny.

Neprihodi mi hodnotiť jednotlivé exponáty, neodpustím si však niekoľko dobre mienených poznámok. Exponát D. Kuču bol čiste filatelistický so špecializáciou na celiny Slovenského štátu. Preto bol zaujímavý len pre odborníkov - filatelistov, ktorých však bolo na výstave takéhoto charakteru poskromne. Omnoho väčšej pozornosti sa tešili exponáty pre bežného návštevníka prízračlivejšie. Exponát A. Krčmára bol veľmi zaujímavý z pohľadu objektu vystavovania – pohľadnic Nitra, autor by však mal popracovať (ak ma záujem svoj exponát ďalej vystavovať) na kvalitatívnejšom upevnení a hlavne na tematických popisoch, ktoré môžu urobiť z jeho expozície niečo v skutku veľmi príťažlivé. Exponát J. Molnára je klasický exponát maximafilatelie, ktorý je zaujímavý obrazovým materiálom a plne zapadol do jej koncepcie.

Exponát A. Urminského ma skutočne ohromil. Kým som si ho pozorne nepreštudoval, nemal som žiadnu informáciu o tom, že na Slovensku už máme niečo, čomu môžeme povedať otvorený exponát (žiaľ, rôznorodým materiálom nezapadal 100% do kontextu krakovskej výstavy, pretože nebol úplne v zhode s predmetom vystavovania a možno aj preto bol jediným svojho druhu). Skutočne A. Urminský použil rôznorodý, vo väčšej miere dobový zberateľský materiál, ktorým sa pokúsil zobraziť veľmi dobre zvolenú tému - dostatočne úzku, ale zaujímavú. V jeho exponáte možno uvidieť popri známkach a inom filatelistickom materiáli aj pohľadnice, dobové dokumenty, telefónne karty, bankovky a ďalšie zaujímavé doklady. Tento exponát môžeme zobrať za základ novovznikajúcej otvorenej triedy a na jeho postupoch začať formulovať prvé pravidlá. Ale aby som nebol nekritický, exponát má stále čo zlepšovať jednak výberom materiálu a jednak tematickými popismi. To je však práca do budúcnosti, na ktorú sa iste A. Urminský teší a dodáva mu elán do ďalšej zberateľskej a vystavovateľskej činnosti. Ako jednoduchý príklad prezentácie odborných znalostí môžem uviesť uvedenie známej zelenej 100 Kčs bankovky vzor 1961 nielen v jednom ale v rôznych variantoch (rôzny papier, použitie slovenských a českých kolkov). V pod-

state sa jedná o odbornú štúdiu, ktorá je v posledných rokoch v námetovom (filatelistickom) zberateľstve veľmi protežovaná. Predpokladám, že v otvorených exponátoch tomu bude podobne.

Na záver ešte niekoľko slov o výstavnom katalógu. Vkusný katalóg, ktorý okrem zoznamu vystavovateľov a ich exponátov, obsahuje odborné články venované vývoju poštového lístka (*Jerzy Zielinski: Geneza Karty pocztowej*), úzkemu vzťahu vydavateľov a zberateľov pohľadnic (*Marek Sosenka: Wydawcy i kolekcjonerzy*), I. slovanskej výstave v Krakove 1899 (*Jacek Jackowski: I Slowianska Wystawa Kart Pocztowych Ilustrowanych w Krakowie 1899 r.*) a storočníci poľských filatelistických medailí (*Henryk Smolka: 100 lat polskiego Medalu Filatelistycznego*). Okrem katalógu bola vydaná poštová dopisnica bez vytlačenej známky s vyobrazením pohľadnice vydané k výstave v roku 1899 a pošta Krakow 1 používala príležitostnú poštovú pečaťku, na ktorej je zobrazená jedna z historických budov Krakova

NEOBVYKLÁ PEČIATKA Z VRANOVA Ing. M. Bachratý

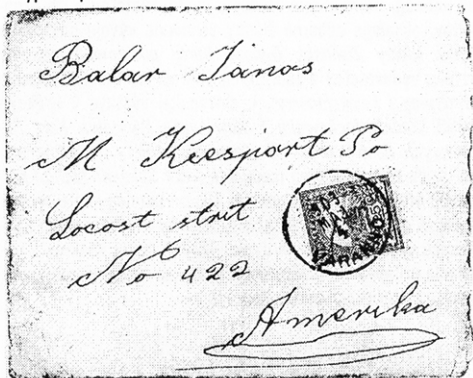
Nemalé prekvapenie som absolvoval pri prehliadke kôpky obálok, odoslaných začiatkom tohto storočia z východoslovenského Vranova nad Topľou (maď. VARANNÓ) do USA. Na dvoch z nich je 25-fililárová známka vydaná vydania *Turul* (nehodnotená odtláčkom jednokruhovej pečiatky, v ktorej sa názov poštového úradu netypicky v dolnej časti. Odtlačok pečiatky v čiernej farbe má priemer 25 mm, názov poštového úradu je v grotesku (pozri obr.).

Dátum podaja je na prvej zásielke 11.8.1902, na druhej 4.5.1903. Náš 15. diel Monografie, registrujúci 3 jednokruhové pečiatky pošty Vranov (typ E 401, E 421 a E 441), nielenže túto pečaťku nepozná ale v typologickej tabuľke tento typ pečiatky (s legendou dole) vôbec neuvádza. Podobne nenájdeme túto vranovskú pečaťku ani v VI. dieli maďarskej monografie, i keď na strane 63 je podobná pečaťka z pošty BALASSA-GYARMAT vyobrazená.

Mohlo by teda ísť o objav zásadného významu, ktorý rozširuje naše poznatky o sortimente denných pečiatok používaných uhorskou poštovou správou na slovenskom území. Mohlo, ale nejde. Keď opadlo prvé nadšenie z objavu neznámeho typu pečiatky, nastal čas racionálnych úvah o tom, aký dôvod mohol viesť poštovú správu k vyhotoveniu tejto atypickej pečiatky. O vysvetlenie som požiadal známeho maďarského zberateľa E. Szépa, spoluautora katalógu uhorských poštových pečiatok. Jeho vysvetlenie bolo prosté, také prosté, až som sa takmer zahabil, že som naň neprišiel sám.

Pošta Vranov používala okrem bežných denných pečiatok aj pečiátku určenú pre peňažnú službu s textom PÉNZUTALVÁNY / VARANNÓ (obr. hore v záhlaví). Niekedy po roku 1900 bol text „PÉNZUTALVÁNY“ odstránený, čím vznikla ona netypická pečiátka.

Podobnú úpravu vykonali aj na spomínanej pošte Balasagarmat, teda žiadny senzačný objav, ale jednoducho úprava pečiatky peňažnej služby na nie celkom obyčajnú dennú pečiátku. Ale objav to predsa len trochu je, i keď nie taký zásadný ako som sa spočiatku nazdával. Totiž Monografia XV v časti 4.8.1. vranovskú pečiátku s textom „PÉNZUTALVÁNY“ neregistruje. Môžeme si teda doplniť nové heslo:

1763 a. VARANNÓ - VRANOV NAD TOPLŤOU (SK-T5) Ze

1. PÉNZUTALVÁNY / VARANNÓ

E. 616
(84.10.02)

1a. /VARANNÓ

E. 616 a
(- -)

KALEIDOSKOP ZBERATEĽA

ZBIERAME ZNÁMKOVÉ KRAJINY - A ČO ĎALEJ?

Mnohí zberatelia poznajú ten pocit. Najrýchlejšie rastie nová zbierka. Potom sa tempo pozvoľna spomaľuje. Blíži sa finále. Chýba už iba pár vecí a bude kompletná? A tie sa buď nedajú zohnať alebo sa nedajú zaplatiť. Ak sa jedná o „uzavretú“ krajinu (týka sa to známok, mincí, bankoviek a i.), zberateľ váha: „Čo ďalej?“ Radostných chvíľ z prírastkov ubúda. Teší sa z toho „čo je už doma“, je začiatkom stagnácie. Pre mnohých zberateľov to môže znamenať orientáciu na zbieranie niečoho iného. To je pozitívne východisko. Pre iných je to zberateľský koniec.

Do takejto situácie sa postupne môžu dostať napríklad niektorí zberatelia známkových krajín. Tie známkové krajiny, ktoré existovali do roku 1990 vyzbierali až na niekoľko nedostupných „vrcholov“. Tie, ktoré po roku 1990 vznikli, majú už zmapované. Alebo si to aspoň myslia. Niekoľko ich ešte na

prahu nového tisícročia určite vznikne. Na tie sa už chystajú. Ale pre pokročilejších zberateľov je to „sakramentský“ málo. Nestačí to na plné zberateľské vyžitie. Jednou z možností pre týchto zberateľov, ale aj pre iných, môžu byť perfiny.

Nie som zberateľom známkových krajín, ale napriek tomu som otvoril zásobníky známok a začal som rátať, na známkach kol'kých krajín mám perfiny? Narátal som ich takmer päťdesiat. Je to určite málo. Neviem oficiálne, a nemám si to ani kde zistiť, v kol'kých krajinách sa vlastne perfiny používali. Predpokladám, že ich bude niekoľko stoviek. Zberatelia známkových krajín majú možnosť rozšíriť si svoju zbierku o perfiny. Ale aj vniesť svetlo do otázky, v kol'kých krajinách sa používali a ešte aj dnes používajú. Alebo to viete? Ak áno, napíšte to do Zberateľa! Určite to bude zaujímavé aj iných A. Urminský

OD BUKA - DO BUKA

Jánošíkovské meranie, známe od buka - do buka, pripomína používanie výplatného stroja na pošte v Spišskej Novej Vsi v súvislosti s použitím štočkom propagujúci známe Spišské výstavné trhy (SVT). Pravda, neraz sa stávalo, a skúsenosti to potvrdzujú, že aj dnes niektorí predajcovia v rámci trhových dní merajú - či už tovar alebo ceny - ako za čias Jánošíka. My, filatelisti - v prípade poštových služieb - radi uvítame každé vybočenie z normálu.

Takýmto prípadom je aj spomínané používanie výplatného stroja. Príslušný štočok má, pochopiteľne, slúžiť na propagáciu desiatky rokov jstevujúceho podujatia. V tomto prípade sa dá uvítať použitie výplatného stroja s dátumom 9.7.1997, pretože v tom roku akciu SVT propaguje v predstihu. Opačným prípadom je tohoročné použitie výplatného stroja so štočkom SVT ešte najmenej dva dni po skončení novoveskej obchodno-kontraktačnej výstavy, t.j. 13.7.1997, hoci SVT sa uskutočnili v dňoch 8. až 11.7.1999 MKR

K otázke histórie Marianky

Článok Dr.Hallona „Litovské slovacikum“ (Zberateľ 7-8/1999, s.27), urýchlil moje rozhodnutie priblížiť čitateľom výsledky odkryvania starších dejín pútnického miesta Marianka vo svete známeho pod názvom Mariatál. Dr. Hallon vo svojom článku uvádza letopočet 1377 - založenie pútnického miesta Marianky. Informácie získané návštevou pracoviska cirkevných dejín Historického ústavu SAV, nám však hovoria niečo iné: Letopočet 1377 použime opatrne a ak, tak už iba v súvislosti s inými historickými udalosťami, nie však v spojitosti so založením pútnického miesta - Marianky.

Posledné výsledky hľadania hodnoverných písomných pamiatok z počiatočného obdobia tisícročnej histórie Mariánskeho pútnického údolia ma presvedčivým dôkazom utvrdilo o skoršom osídlení pútnického údolia. Už teraz, na základe obsahu listiny vydanjej pápežskou stolicou (film tejto listiny sa nachádza v HU SAV) je jasné, že už v roku 1367 existovala v Mariátskomo údolí komunita, ktorej pápežská kúria priznáva majetky nemovité a následne je táto listina spolu s ďalšou takou donačnou listinou použitá na potvrdenie a ochránenie všetkých doteraz užívaných majetkov kláštora. Tento písomný dekrét zaraďuje vznik správy pútnického miesta do skoršieho obdobia.

V stredoveku bola lokalita dnešnej Marianky označovaná rôznymi názvami ako Mariae Walle, Thall, Tal ale tiež ako kláštor Panny Márie pri Stupave (Stompfa) alebo pri Bratislave (Posniensum). Aj kláštor pavlínov býva v stredovekých písomnostiach lokalizovaný k hradu Pajštún (kedysi pomenovaný názvom Porutha, Pajston, Kvetov, Paulenstein, Borostyanko atď.). História pútnického miesta Mariatál sa zaoberalo niekoľko kronikárov. V posledných 300 rokoch: Koptik, Benger, Drosz, Eggerer, Holík, Talčík, Čík a ďalší). V niektorých dokumentoch podľa názoru viacerých historikov však absentujú náležitosti, aké takáto písomnosť obsahovať musí. Napríklad historik G.Fejér k pôvodu zakladateľ listiny kráľa Ľudovíta z roku 1377 poznamenáva, že ide o opis listiny z bližšie nešpecifikovaného zdroja - kroniky pavlínov. Je viacero dôvodov domnievať sa, že táto písomná pamiatka bola sfaľovaná - vymyslená už pred 300 rokmi. Všetky dostupné písomné pramene zaoberajúce sa udalosťami v mariánskom údolí boli vyhotovené výlučne pavlínskymi kronikármi (13. až 16. stor.), ktoré sa nezachovali v dôsledku známych udalostí. Turecko-kurucké rabovanie v 17. stor. pavlinské kláštory úplne zničilo. Archív pavlínov v kláštore na území dnešného Maďarska (v Nezideri) bol po roku 1526 Turkami úplne zrovnaný so zemou.

Z týchto dôvodov je potrebné s veľkou rezervou prijímať publikovanú históriu Marianky a vyčkáť na výsledky ďalšieho bádania odborníkov historickým výskumom z takých prameňov ako sú Archív Bratislavskej kapituly a Vatikánsky tajný archív. Tu sú uložené pôvodné dokumenty týkajúce sa súčasného osídlenia Záračného údolia Mariánskeho □ Marián Šteffek

OTÁZNIKY NAD VÝSTAVOU SLOVENSKO 2000

V minulom čísle sme uvrejnili prvé informácie o konaní Medzinárodnej výstave poštových známok SLOVENSKO 2000, ktorá sa mala uskutočniť v dňoch 23. až 28. septembra 2000 v Bratislave. Ako sme sa v týchto dňoch dozvedeli, pri zabezpečovaní výstavy nastali problémy a ZSF dal podnet na rokovanie so spoluorganizátormi o preložení termínu konania výstavy na rok 2001. O ďalšom vývoji výstavy vás budeme priebežne informovať □ (R)

Výstava KOSMOS-99 v Prahe pozýva

V dňoch 13. až 21.11.1999 sa koná v Planetáriu Praha (Kráľovská obora 233, Praha 7), národná odborová filatelistická výstava s medzinárodnou účasťou „KOSMOS-99“. Na výstave sú zriadené triedy námetovej a mládežníckej filatelie, astrofilatelie, ako aj trieda filatelistickej literatúry. Dňa 20.11. 1999 sa uskutoční výročná stretnutie členov sekcie KOSMOS.

Kontakt: Ing. Július Cacka ☎ 02 / 242 18 099, e-mail cacka@volksbank.cz □ (R)

REDAKČNÝ STĺPČEK

KRÁĽOVNÁ PRILÍŠ ODKRYLA SVOJU OBRANU? ■ Na príspevok „Kráľovná medzi falzifikátmi“ pretlačovej série Slovenského štátu“ v minulom čísle (Zberateľ 10/1999, s.12-13) sme dostali ohlas v podobe otázky, či uverejnením príspevku s takýmto obsahom nerobíme vlastne falzifikátom reklamu, či týmto časopis neženie vodu na mlyn falšovateľom?

Tento názor teraz nechceme vyvracať ani potvrdzovať. Vyjadriť svoj názor v časopise sme ponúkli aj pôvodcovi uvedeného ohlasu - či ponuku prijíme, nevieme. Budeme však radi, ak priestor na diskusiu k tejto otázke prijímú aj členovia Komisie znalcov ZSF, ktorým v tomto ohľade najviac prislúcha strážiť čistotu „pravidiel hry“ filatelie. Lebo problematika falzifikátov je stále aktuálnejšia. Napokon, pri čítaní článku „Kráľovná medzi falzifikátmi...“ sa nedá nadobudnúť dojem, metaforicky povedané, akoby kráľovná na šachovom poli až príliš odkryla svoju obranu?

VENUJTE SA MILITÁRII? ■ Održali sme e-mailom zaslanú otázku pána Juraja Zberateľa tohto znenia: „Zakúpil som si časopis Zberateľ, patrí do kategórie zberateľov MILITÁRII a potešilo by ma, keby som našiel vo Vašom časopise stránku venovanú tejto tematike“. Žiaľ, momentálne v redakčnom priečinku nemáme žiadny príspevok na túto tému. Čo však nie je, za nejaký čas môže byť - možno, že niekoho touto poznámkou podnietime k napísaniu príspevku. Zatiaľ uverejňujeme na Vás aspoň kontaktnú adresu cez e-mail, je možné, že sa Vám niekto ozve priamo. Adresa znie takto: brecka@zelpo.sk

OPRAVY

Slovenský kozmonaut (Zberateľ 9/1999, s.16) ■ V uvedenom článku sa píše, že na pošte Bratislava 14 sa v dňoch 18. až 28.2.1999 sa používal výplnny stroj so stočkom propagujúci let prvého slovenského kozmonauta - správne má byť, že uvedený štôčok sa používal iba jeden deň a to 20.2.1999.

Emisný plán českých známok na rok (Zberateľ 10/1999, s.6) ■ V nadpise príspevku chýbal letopočet 2000.

Za vzniklé chyby sa ospravedľujeme a prosíme v tomto zmysle uvedené príspevky opraviť. Ďakujeme.

ČO PÍŠU INÍ

FILATELIE (ČR) ■ 10 / 1999

Októbrové číslo uvádza rozsiahly článok F. Crhu o Zeppelinovej pošte s bohatou dokumentáciou. Nasleduje pozvanie na výstavu v Poštovom múzeu „Válka, pošta, lazarety 1914-1918“ (P.Tošnerová, Z.Cužíková). Príspevok J.Tekel'a sa venuje výmene poštových pečiatok na území Podkarpatskej Rusi v roku 1920 (jej súčasťou je aj tabuľka prevzatia niektorých poštových úradov od Rumunska). P.Horka predkladá ďalší dokument dvojakej frankatúry na čs. leteckej zásielke. O hite austrálskej pošty na Svetovej filatelistickej výstave AUSTRALIA '99 - personalizovaných známkach, na kupón ktorých si návštevníci mohli nechať natlačiť svoj portrét - píše M.Langhammer. K súčasným tendenciám tvorby tematických exponátov sa vracia J.Horák. Veľkým filatelistickým podujatím sú venované články Výstava WIPA 2000 sa hlási (M.Langhammer), CHINA '99 - vyše 1,2 mil. návštevníkov (L.Pytlíček), Obzretie sa za výstavou SBĚRATEL '99 (V.Schödelbauer). Avizované je vydanie Špecializovaného katalogu Protektorát Č+M 1939 -1945, farebného špeciálu ČR 1993 -1999, podobné

vydanie čiernobiele a opakované vydanie katalógu „5 v jednom“, rozšírenom o kupóny, spojky, PL, FDC a NL □ ik

BÉLYEG VILÁG (Maďarsko) ■ 10 / 1999

Časopis maďarských filatelitov otvára októbrové číslo druhou časťou článku *150 rokov má Széchenyi reťazový most* (P.Kalós). Dr.L.Molnár píše o dánskom porceláne a v druhom článku s názvom *Príležitostná pošta v 16. storočí* rozvíja zaujímavé historické súvislosti z čias panovania cisára Rudolfa II. Začiatky zbierania pohľadíc v Maďarsku približuje v príspevku rovnomenného názvu L.Ürmös. S.Frey svoj článok nazval *Vlastná rka poštových známok - úhrada poplatkov budúceho tisícročia?*, informuje v ňom o vyhlásení predstaviteľa americkej poštovej správy (9.8.1999) o úhrade poštového cestou počítačov a internetovej siete, a zamýšľa sa nad možnými dopadmi tohto revolučného zásahu do prepravy listových zásielok i na zberateľstvo týchto známok. Filatelistické ihrania s číslami, tak nazval svoj príspevok Dr.L.Pereczky v ktorom píše o zaujímavých konšteláciách čísiel na poštových pečiatkach. Dr.Z.Debreczeni píše o svojich poznatkoch a dojmach z parížskej výstavy PHILEXFRANCE '99. Obsah príspevku Z.Reményiho výstižne vyjadruje jeho názov - *Historia mesta Dunaújváros v zrkadle R-nálepiek*. Rubrika *Zahraničné známkové novinky* je v tomto čísle venovaná výhradne známkam a celinám Ruska □ vkn

FILATELISTA (Poľsko) ■ 10 / 1999

Desiate tohtoročné číslo prináša článok k 150. výročiu úmrtia F. Chopina (medzinárodný rok Chopina) s vyobrazením dokumentov z múzea F. Chopina vo Varšave. O zásielkach vojakov poľskej armády v Taliansku v rokoch 1918-1919 píše B. Rejnowski. Článok *Korešpondencia z oblasti ZSSR v časoch 2. svetovej vojny* spracovali S. Barański a J. Falkowski. Ako obvyčajne, jedna strana je venovaná novým príležitostným pečiatkam, ktorým námetovou pestrosť môžeme ešte aj my trochu závidieť. S. Mitkowski filatelistickým materiálom pripomína 80 rokov Banicko-hutníckej akadémie S. Staszica v Krakove. Z. Mikulski podrobne informuje o rozpredaji veľkej zbierky Poľského kráľovstva M. A. Bojanowicza na 112. aukcii Corinthily v Zürichu. Rozsiahla zbierka bola rozparcelovaná na 632 lôsov, z ktorých mnohé dosahovali tisíce frankov □ ik

SV. GABRIEL (SR) ■ 2 / 1999

Informačný bulletin Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou tradične začína spravodajstvom z predchádzajúceho stretnutia SSG (15. stretnutie v Trenčíne 10.4.1999 a pozvánkou na stretnutie nové, ktoré bude 6. novembra v Bratislave (v objekte SOU nábytkárskeho, Ivenská cesta 15)). Bulletin prináša rad krátkych informatívnych článkov o nových známkach, celinách, R-nálepkách i pečiatkach s tematikou kresťanstva. Priebežne dokumentuje filatelistickými materiálmi a poštolské cesty pápeža Jána Pavla II. (1.polrok 1999). Uverejňuje aj prevzatý príspevok od poľského autora W.K.Jankovského „Beatifikácia 108 poľských mučeníkov z obdobia 2. svetovej vojny“. Bulletin informuje aj o XI. svetovom kongrese Gabriela v Rakúsku v závere uverejňuje kroniku aktivít SSG □ vkn

POŠTOVNÍ NÁLEPKY (ČR) ■ 32, 33 / 1999

Zaujímcom o poštové nálepky je určený rovnomenný spravodaj, ktorý vydáva Spoločnosť zberateľov poštových nálepiek SČF. Jeho redaktorom je už dlhé roky známy slovenský zberateľ I.Tvrďý z Hlohovca. V 32. čísle je uverejnený obsiahly príspevok Ing.M. Fencla o vývoji automatizovaného podávania doporučených zásielok v Česko-Slovensku i vo svete a príspevok o význame zavá-

dania čiarového kódu na doporučených zásielkach, prevzatý z časopisu *Poštové zvesti*. 33. číslo je venované odchýlkam tzv. „cenných nálepiek“, používaných na poštách v ČR, ďalej v ňom nájdeme harmonogram zavádzania terminálov APOST v I. štvrtroku 1999 ako aj príspevok o R-nálepkách s čiarovým kódom s citáciami z Poštového vestníka. Zaujímavé je i pojednanie o doporučených nálepkách rakúsko-uhorského námorníctva a o „čiernej diere“ na poštovej mape, ktorú zanechala za sebou výstavba Nechránickej údolnej nádrže.

Kontaktne adresy: Ivan Tvrďý (redaktor spravodaja), Čs. armády 60, 920 01 Hlohovec, SR, Ing.M.Fencla (predseda Spoločnosti), J.Palacha 511, 530 02 Pardubice, ČR □ IBM

CM MAXIMAFILIA (SR) ■ 3 / 1999

Spravodaj odbornej skupiny maximafilie pri námetovej komisii ZSF vo svojom treťom čísle v článku *Radíme si navzájom* venuje pozornosť otázkam posudzovaniu kvality analogických pohľadíc podľa kritérií FIP (Dr.J.Molnár, Mgr.J.Mička). Ďalší príspevok sa venuje oceňovaniu CM (Ing.J.Gróf). Rozsahom neveľký spravodaj ešte uverejňuje praktické rady ako postupovať pri získavaní odťažkov pečiatok na zhotovovanie CM a niekoľko poznámok na margo CM Vysoké Tatry, ktoré v máji tohto roku vydala SP-Pofis (Dr.J.Molnár) □ vkn

POHĽADY DO SVETA

POLTUCTA PRÍSPEVKOV K REPRODUKCIAM NA 3. STRANE OBÁLKY

Originálne portréty

Portréty dvoch belgických laureátov Nobelovej ceny priniesli v septembri t.r. na spoločnom vydaní známky Belgicka a Švédska. A.Bernaert v roku 1909 a H. La Fontaine v roku 1913 získali túto prestížnu cenu za aktívnu politickú mierovú činnosť. Zaujímavá je grafická stránka týchto portrétov. Známa švédska ilustrátorka kníh si zvolila líniovú kresbu portrétov na jednofarebnom pozadí. Ako predloha jej poslúžili fotografie z rokov udelenia cien □ Zc

Pyšný kohút ako symbol

V emisii s reprodukciami čelných predstaviteľov súčasného kanadského výtvarného umenia prišla v tomto roku na rad obdivovaná olejomalba *Pyšný kohút* od J. Dallaira (1916-1985). Pochádzal z Quebecu, bol francúzskeho pôvodu. Výtvarné umenie študoval v Kanade a USA. Na začiatku II. svetovej vojny pricestoval do Paríža, kde ho v jej prvých rokoch zajali. Po vojne sa vrátil do Kanady a stál na čele skupiny moderných kanadských maliarov. Vo svojej tvorbe uplatňoval vplyv francúzskeho kubizmu, impresionizmu a surrealizmu. K jeho originálnym dielam patrí i na známke reprodukovany *Pyšný kohút* ako pestrofarebná evokácia nepokoreného symbolu Francúzska. Obraz sa nachádza v Múzeu mesta Quebec. Tlač je 6-farebný ofset, nominálna hodnota 95 centov. Známa vyšla vo veľkom formáte v júli tohto roku. □ Zc

Ani to tu ešte nebolo

Zberateľov známok svojim nápadom prekvapila poštová správa francúzskeho oddelenia Andorry. Na známke v hodnote 6,70 frankov umiestnila starodávnu truhlicu so šiestimi zámkami. V nej sa po storočia uchovávali dôležité dokumenty tejto samostatnej krajiny a slúžila aj ako trezor štátnej pečate i finančných prostried-

kov. Pozadie truhlice na známke tvorí text z „listiny slobody“. Tá istá truhlica - ale otvorená - je i na pečiatke dňa vydania □ Zc

A opäť výročie železnice

Posledný štvrtrok 20. storočia je priam nabitý príležitosťami na známky k výročiam železníc, ktoré v 19. storočí zaznamenali veľký rozmach najmä v Európe. K jednému takému výročiu - 150 rokov železníc v Slovinsku - vydala i poštová správa tejto krajiny jubilejnú známku. Je na nej lokomotíva Triglav s príviesom na uhlie, ktorá ťahala na trati z Celje do Ljubljany prvé vlaky. Trať spojila železničné spojenie Viedne s Terstom. Grafika známky pôsobí sympaticky tým, že prísne rešpektuje jednoduchosť kresby v klasickej štýle známk z druhej polovice 19. storočia. Nominálna hodnota známky je 80 SIT □ Zc

600 AASTAT MUSTPEADE VENNASKONDA

TALLINNA 3.-6. JUUNI 1999 VANALINNA PÄEVAD

6.06.99
600 AASTAT MUSTPEADE VENNASKONDA
TALLINNA VANALINNA PÄEVAD
EESTI POST

4.80
600 AASTAT MUSTPEADE VENNASKONDA
TALLINNA VANALINNA PÄEVAD
EESTI POST

Mr. Pavol Hallon
Hviedoslavova 1836
90101 Malacky
SLOVENSKO

Štart do užitočnej spolupráce

Nie je v nijakej krajine tajomstvom, že záujem o filateliu v súčasnosti klesá. Aby sa tomu zabránilo, uzavrelo na spoločnom stretnutí v Miláne tohto roku dohodu o úzkej spolupráci päť medzinárodných organizácií, ktorých sa filatelia životne dotýka: Svetová poštová únia (UPU), Medzinárodná federácia filatelistov (FIP), Medzinárodná federácia obchodníkov s poštovými známkami (IFSDA), Medzinárodná asociácia filatelistických žurnalistov (AIJP) a Medzinárodná asociácia vydavateľov katalógov poštových známk a filatelistických publikácií (ASCAT). Všetkých päť organizácií utvorilo „Svetovú organizáciu na podporu a rozvoj filatelie“ (WADP).

Belgická poštová správa vydala už v októbri t.r. na propagáciu tejto organizácie poštovú známku s jej emblémom (34 belg. frankov) □ Zc

Legendárny Cid

Aj keď od hrdinkej smrti neohrozeného bojovníka vo vojnách španielskych kráľovských vojsk s Maurami prenikajúcimi na Pyrenejský polostrov z Afriky v stredoveku, uplynulo tohoto roku už 900 rokov, jeho postava a hrdinské činy žijú dodnes nielen v piesňach a rozprávkach španielskeho ľudu, ale sa stali témami epov, románov, dramatických diel i filmov. Španielsko si svojho hrdinu uctilo na jeseň 1999 aj príležitostnou známku (35 pesetov). Je na nej Cidov portrét podľa kresby maliara V.Zanettiho □ Zc

Černoch v Tallinne

Nuž, nesmejme sa tomu, ale je to naozaj tak. Tento černoch má už 600 rokov.

Estónska pošta vydáva k rôznym príležitostiam zvláštne celistvosti (obálky, či lístky s ilustráciami) na ktorých sú nalepené známky pečiatkované zvláštnymi príležitostnými pečiatkami. Takto adjustované celistvosti, pretože sú oficiálne vydávané poštovou správou, sú vhodnými doplnkami námetových zbierok, hoci sme ich ešte nevideli.

Takéto celistvosti - lístok i obálku - vydala estónska pošta 6.6.1999 k 600. výročiu založenia gildy Bratstva čiernej hlavy.

Estónske hlavné mesto Tallinn (predtým Reval, Revel) je už niekoľko storočí obrovským námorným prístavom. Kotvia tam lode z celého sveta na ktorých prichádzajú obchodníci a námorníci všetkých rás a farieb pleti. Tak tomu bolo už pred 600 rokmi. Vytvárali si rôzne spoločenstvá a zoskupenia, ktorým hovorili *gildy*. Tie si v Tallinne postavili honosné paláce.

V Tallinne boli v tom čase tri gildy. Dve združovali kupcov domáчих a tretia, ktorej hovorili Bratstvo čiernej hlavy, združovala kupcov z cudzích krajín, hlavne exotických. Na priečeliach svojich budov mali z kameňa vytesané rôzne znaky. Na budove gildy Bratstva čiernej hlavy nachádzame na štíte budovy (zároveň na oboch celistvostiach) veľký kamenný znak, na ktorom dvaja levy držia erbový štít s hlavou kučeravého, pyskatého černocho. Nad znakom je príbelsa s klenotom ako vidáme aj na našich starých erboch. Klenot je zase zakončený touže hlavou černocho. Text na oboch celistvostiach je „600 aastat Must Peade Kannas Konda“. Vo voľnom preklade to znamená, že pečiatka a obe celistvosti boli vydané k 600. výročiu Bratstva čiernej hlavy. Keďže v tomto roku uplynulo 600 rokov od jeho založenia, venovala mu estónska pošta pomerne veľkú pozornosť.

Cudzí krajiny, ktorí už pred 600 rokmi navštevovali Estónsko, iste pre krajinu znamenali veľký prínos. Tak sa teda dostal černoch do Tallinnu na jednu z najvýznamnejších historických budov a odvtedy je tam stále ■ Dr. Pavol Hallon

Automatové známky stále zaujímavejšie

S ilustrovanými automatovými známkami sa už stretávame dosť často. Ale aj tu treba mať kúsok výtvarnej fantázie. Že o ňu nie je núdza, dokázala v tomto roku dánska poštová správa. Na svoje automatové známky nakreslila štýlovaný poštársky bicykel.

Na známke je možno číslu nominálnej hodnoty naklepať od 00,25 do 99,75 DKK. K známkam vyšli i viaceré varianty FDC, každá s tromi rozličnými automatovými známkami troch rozdielnych nominálnych hodnôt. □ Zc

VÝMENA • KÚPA • PREDAJ • KONTAKTY

INZERCIA

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma.

Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí.

Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

**POŠTOVÁ BANKA
BANKA PRE TEBA**

Poštová banka a.s.

zabezpečuje komplexné služby v domácom platobnom styku na všetkých poštách SR.

Okrem základných služieb poskytuje Poštová banka a.s. aj doplnkové služby prostredníctvom bankovej zložienky, šekovej poukážky a dobierkovej zložienky.

**VYUŽÍVAJTE SLUŽBY
POŠTOVEJ BANKY,
JE TU PRE VÁS**

FILATELIA

Vykupujeme hodnotné známky, mince, bankovky, pohľadnice, korešpondenciu, aj celé zbierky. Prevezmeme tiež do komisného predaja.

Predajne:

BRATISLAVA, Obchodná 13,

☎ 07 / 5293 2600

NITRA, Štúrova 14, ☎ 087 / 528 227

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16

821 06 Bratislava

tel.: 07/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prítláč, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉).

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (Novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Prijímam do komisného predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú 10% -nú zľavu pri materiáloch firmy ERVO.

■ **PREDÁM BANKOVKY A MINCE** (súčasné i staré), mince Rakúsko-Uhorska (od 1526 po 1918), M. Ágg, Žeratinaova bašta 17, 940 56 Nové Zámky Z 114/99

■ **ZASIELAM KF I JEDNOTLIVCOM** po predchádzajúcej dohode hodnotné výbery ★ ★ i ☉ známok Československa, SŠ, Č + M, Európy i zámoria, FDC, celín, celistvosti, bankoviek, mincí, RN, ZN a pod. Doplňím vaše chybenky známok, FDC, mincí, bankoviek a pod. Predám rozličné katalógy, literatúru, alb. listy, zázobníky, filat. pomôcky a pod. Ohodnotím zbierky i jednotlivé kusy známok, mincí, bankoviek, starozitností a pod. Prevezmem do komisného predaja hodnotné zbierky, známky, mince, bankovky a iný zberateľský materiál. Odkúpim väčšie i menšie zbierky z pozostalosti, likvidované zbierky a pod. Odpoviem na každý list s priloženou známkou na odpoveď.

Adresa: MIROSLAV SUKOPČÁK, Čáčov 76, 905 01 Senica, ☎ 0802 / 515 368; So Ne, večer: 0802 / 517 077 Z 115/99

■ **PREDÁM ★ ★ HÁRČEK PRAGA** 1922 nezužb. A 1268B (480), TK Filharmónia (1800), TK 3. športové hry telekomunikácií (1300). Posielam výbery celistvosti podľa vyzádaných námetov alebo krajín, aj pre Krúžky mladých filatelistov. Kúpim Čechy a Morava 1-19 aj s nálepkou. Michal Zlka, Sečovská 8, 821 02 Bratislava, tel/fax 4342 93 86. Z 116/99

■ **HLADÁM ★ ★ ZNÁMKY Vatikánu a JUDAICU**. Ing. Otto Piszton, B. Nemicovej 2, 940 75 Nové Zámky Z 117/99

■ **PREDÁM POŠTOVÉ ZNÁMKY, KOLKY, PERFINY, OBÁLKY, MINCE**. Adresa: B. Sárfi, Lukáča 11, 936 01 Šahy, ☎ 741 24 25 Z 118/99

■ **PONÚKAM VÝMENU POUŽITÝCH** telefonných kariet Českej republiky za telefonné karty zo Slovenskej republiky. Jaroslav BENÁK, P.O.Box 111, 580 01 HAVLÍČKŮV BROD, ČR, ☎ (0451) 42 42 52, e-mail: jaroslav.benak@seznam.cz Z 119/99

Firma ZBERATEĽ

stále vykupuje
HODNOTNÉ ZBIERKY
I JEDNOTLIVÉ KUSY
ZNÁMOK, MINCÍ
A POHLADNÍČ

Diskrétnosť zaručená
Platba v hotovosti

Predajňa:
831 02 Bratislava,
Račianska 17
☎ 07 / 44 250 149

e-mail: zberatel @ zberatel.sk

Otvorené pondelok až
piatok od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

Z 120/99

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA
NÁJDETE MA NA INTERNETE

www.twins.sk/album
MZIKA @ HOTMAIL.COM
TEL/FAX.: 07/4342 9386

Z 121/99

FIRMA ALBUM

stále vykupuje
lepšie zbierky známok, sta-
rých pohľadníc,
obálok a iných filat. materiá-
lov, mincí a bankoviek.
Vykupujeme lepšie položky
★ Číny do 15 Sk MM.

Tiež ★ známky
Hong-kong a Macau.

ALBUM, Lazaretská 11
811 08 BRATISLAVA
TEL / FAX: 07 / 5296 7411

Z 122/99

Využite spojenie s redakciou
i predajňou ZBERATEĽ
aj cestou elektronickej pošty

zberatel@netlab.sk

PONUKA - ALBUM

Lazaretská 11, 811 08 Bratislava, ☎ 07 / 5296 7411
Zujemcom zašleme ponukový zoznam (alebo xerox) nasledovných
filatelistických materiálov

SŠ 1939-1945 ★★, ⊙
SR 1993-1997 ★★, ⊙
SR čiernotlače
SR rôzne
ČSR I ★★, ⊙
ČSR II ★★, ⊙
ČSR II čiernotlače
ČSR II odchýlky papiera
ČSR II doskové vady
ČSR II rôzne
ČR 1993-1997 ★★, ⊙
ČR čiernotlače
ČR rôzne
Čechy a Morava ★★
Nemecko do roku 1945 ★★, ⊙
BRD ★★, ⊙
Berlín ★★, ⊙
Staronemecké štáty ⊙
Nem. obsadené územia ★★, ⊙
DDR ★★
Albánsko ★★
Bulharsko ★★
Maďarsko ★★, ⊙
Poľsko ★★
Rumunsko ★★
Mongolsko ★★
Rusko + ZSSR ★★
USA ★★, ⊙
Kanada ★★
Austrália ★★
Japonsko ★★, ⊙
Severná Korea ★★, ⊙
Vietnam ★★, ⊙
Anglicko ★★, ⊙
Belgicko ★★, ⊙
Bosna ★★, ⊙
Dánsko ★★, ⊙
Fínsko ★★
Francúzsko ★★, ⊙
Gibraltár ★★
Grécko ★★
Írsko ★★
Island ★★
Taliano ★★
Juhoslávia ★★
Liechtenstein ★★
Luxemburg ★★
Malta ★★
Monako ★★

Holandsko ★★
Chorvátsko ★★
Nórsko ★★
Rakúsko ★★, ⊙
Portugalsko ★★
San Marino ★★
Švédsko ★★
Srbsko ★★
Španielsko ★★
Švajčiarsko ★★, ⊙
Turecko ★★
Vatikán ★★
■ **N á m e t y**
Fauna rôzna
Vtáci
Ryby
Vodné živočíchy
Kone
Psy, mačky
WWF
Prehistorická fauna
Motýle
Hmyz
Plazy
Flóra - huby
Minerály
Autá
Lode
Viaky
Kozmos
Lietadlá
Šport
Skauting
Umenie
■ **ANGLICKÉ KOLÓNIE**
Juraj
Alžbeta
■ **MINCE + BANKOVKY**
SŠ 1939-1945
Čechy a Morava
ČSR I
ČSR II
■ **TELEFÓNNE KARTY**
ČSR
SR od roku 1993
Európa
Zámorie
Fauna

ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 07 / 44250 149, e-mail: zberatel@zberatel.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtujeme poštovné a balné. C e n y ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONÚKANÉ POLOŽKY 5 % ZLAVU !

VATIKÁN

(★ ★ pokiaľ nie je označené inak)
Katalógové čísla MICHEL

45-50	Medzinárodný právnický kongres, Rím 1934, ★	1350,-
80-83	Koronov. pápeža Pia XI.	185,-
92-95	Pápež Benedikt XV.	18,-
147	Archanjel Gabriel s Tobiášom, letecké, ☉	50,-
477-80	Dante Alighieri	7,-
481-82	Sv. Benedikt	6,-
487-89	Vianočné 1965	9,-

502-07	1000 r. kresťanstva v Poľsku	15,-
508-13	Ukončenie 2. vat. konzília	14,-
514-16	Vianočné 1966	9,-
517-22	Letecké	23,-
523-27	Martýrium apoštolov Petra a Pavla	12,-

536-37	Letecké	45,-
550-52	Pápežová cesta po Afrike	9,-
556-60	EXPO '70 Osaka	12,-
667-69	500 rokov vatikánskej knižnice	10,-

NÁMETY ☉

Afganistan 1999, Psy, (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Lokomotívy, (6+H)	29,-

Afganistan 1999, Slímáky, (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Kaktusy, (6+H)	29,-
Benin 1999, Ryby, (6+H)	29,-
Benin 1999, Orchidey, (6+H)	29,-
Benin 1999, Hady, (6+H)	29,-
Benin 1999, Výskum vesmíru, PL (8)	35,-
Bulharsko 1999, Huby, PL (4)	15,-
Bulharsko 1999, Ochrana prírody, (2)	7,-
Cambodge 1998, Korytnačky, (6+H)	27,-
Cambodge 1999, Pravek, (6+H)	29,-

Cambodge 1999, Spevavce, (6+H)	29,-
Cambodge 1999, Morská fauna, (6+H)	29,-

Congo 1998, Huby, (4+H)	23,-
Congo 1998, Panda, (4+H)	23,-
Congo 1998, Pravek, (4+H)	23,-

Guinea 1998, Vtáky, PL (9)	35,-
Somali Rep. 1999, Papagáje, (6+H)	29,-

Somali Rep. 1999, Skauti, (6+H)	29,-
Saharai 1997, Kone, (6+H)	25,-
Saharai 1999, Ryby, (6+H)	29,-
Saharai 1999, Morské mäkkýše, (6+H)	29,-
Saharai 1999, Lokomotívy, (6+H)	29,-
Tanzania 1998, Mačky, (4+H)	23,-

Tanzania 1998, Mačkovité selmy, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Papagáje, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Mušle, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Morské ryby, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Motýle, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Kôrovce, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Jašterice, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Hady, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Fauna Austrálie, (4+H)	23,-
Tanzania 1998, Morské medúzy, (4+H)	23,-
Togo 1999, Psy, (6+H)	29,-
Togo 1999, Mačky, (6+H)	29,-
Togo 1999, Hist. automobily, (6+H)	29,-
Togo 1999, Spevavce, (6+H)	29,-

Pinzety, lupy

Pinzety Pinz - Solingen, špicaté, lopatkovité, okrúhle - ks	85,-
Lupa (priemer 60 mm) zväč. 2 x + šošovka 5 x	95,-
Lupa s prsvietením Ø 30 mm zväč. 6x (2 ceruzkové batérie)	495,-

Zúbkomery, UV lampy

Zúbkomer kovový v puzdre ks	15,-
UV lampa, ručná (4 ceruzkové batérie)	495,-
UV lampa, stolová 220V	790,-

Filatelistické nálepky

Nálepky PRINZ (1000 ks) - balíček	52,-
-----------------------------------	------

Zásobníky na známky

Zásobník LINDNER, 30-listový	760,-
------------------------------	-------

Hawidky

Hawidky čierne :

Balíček - šírka 31 mm	60,-
Balíček - šírka 35 mm	60,-
Balíček - šírka 43 mm	60,-
Balíček - šírka 48 mm	60,-
Balíček - šírka 58 mm	60,-
Hawidky na PL - kus	12,-

Hawidky biele (priesvitné)

Balíček - šírka 35 mm	60,-
Balíček - šírka 48 mm	60,-
Balíček - šírka 52 mm	60,-
Balíček - šírka 59 mm	60,-
Hawidky na PL - kus	12,-

Albumové listy RUIŽIČKA

Slovenský štát 1939-45	159,-
detto zasklené	480,-
SR 1994-96	á 48,-
detto SR 1993	60,-
detto SR 1997	50,-
detto SR 1998	65,-
SR 1994-96 zasklené	á 180,-
detto SR 1993	220,-
detto SR 1997	200,-
detto SR 1998	260,-
ČR 1993-96	á 48,-
detto ČR 1997	50,-
detto ČR 1998	115,-
ČR 1993-96 zasklené	á 180,-
detto ČR 1997	200,-
detto ČR 1998	365,-
Albumové listy „Ružička“, čisté s nápisom SLOVENSKO	á 3,50
s nápisom ČESKÁ REPUBLIKA	á 3,50

MINCE

Sady mincí - SR □

Slovensko 1993	180,-
Slovensko 1994	180,-
Slovensko 1995	380,-
Slovensko 1996	180,-
Slovensko 1997	180,-
Slovensko 1998	210,-
Slovensko 1999	190,-

Ponuka na november:

**Ponuka známok bývalej ZSSR
v originálnom balení, v akom
sa vtedy dovážali cez POFIS
v týchto námetoch :**

Fauna	balíček (25 známok)	15,-
Fauna	balíček (10 známok)	6,-
More	balíček (25 známok)	15,-
Flóra	balíček (25 známok)	15,-
Flóra	balíček (10 známok)	6,-
Šport	balíček (10 známok)	6,-
Kozmos	balíček (25 známok)	15,-
Kozmos	balíček (10 známok)	6,-
Doprava	balíček (10 známok)	6,-

!!! AKCIA !!!

**PONÚKAME CTENÝM ZÁKAZNÍKOM
MOŽNOSŤ NÁKUPU RÔZNYCH NÁ-
METOVÝCH SÉRIÍ ZA ZNIŽENÉ CENY.
PONUKA PLATÍ DO
VYČERPANIA ZÁSOB**

ZSSR ☉

Katalógové čísla MICHEL

1849-62	Spartakiáda národov (14)	25,-
1962-66	3.medzinárodné preteky mládeže (5)	7,-
1967-72	LOH Melbourne 1956 (6)	8,-
2017	Prvý sovietsky Sputnik (1)	5,-
2036	detto, v inej farbe (1)	6,-
2042-45	Štart Sputnika II. (4)	8,-
2087-88	Pionieri, fanfáry a letecké modely (2)	2,-
2096	Svetový mierový kongres v Štokholme (1)	4,-

2101	Štart Sputnika III. (1)	3,-
2106-08A	Letecká doprava I. (3)	6,-

2169-71A	Letecká doprava II. (3)	5,-
2219-20	Sovietske kozm. rakety (2)	4,-
2259-61	Medzinárodný geofyzikálny rok 1957 (3)	6,-
2284-85	Lunik II. (2)	4,-
2336-37	Lunik III. (2)	6,-
2369-78	LOH Rím 1960 (10)	12,-
2390-91	Vypustenie družice so psami Belkou a Strelkou (2)	4,-
2434-40	Výplatné (7)	8,-

2473-75	1.štart J.A.Gagarina (3)	8,-
2521-22A	Vostok II. (2)	4,-

2575 + 80 MS v rýchlokorčufovaní (2)
2634-36 Vostok IV. (3)
2640-41 Ryby (2)
2895-97A Deň kozmonautiky (3)
2903 I. 93.výr.nar.V.I.Lenina (1)

16.
4.
3.
6.
20.

ZBERATEĽ PRIJÍMA OBJEDNÁVKY NA BANKOVKY

ROK
2000

Predajňa ZBERATEĽ prijíma objednávky na slovenské bankovky s pamätným nátlakom ROK 2000 BIMILÉNIUM ANNO DOMINI MM. Záznamy vedie a objednávky vybavuje v došlom poradí.

ZBERATEĽ PRIPRAVUJE NOVOROČNÚ (8.) PÍSOMNÚ AUKCIU

Už prvé číslo časopisu Zberateľ v roku 2000 bude rozšírené o ďalšie strany s niekoľko sto položkami v poradí už 8. písomnej aukcie firmy Zberateľ. Podrobnejšie informácie uverejníme v budúcom čísle.

2914-20A 100 r. moskovskej ZOO (7) 18.
4291-93 BI 98 100 rokov UPU (1 blok) 50.

LITERATÚRA

Špecializovaný farebný katalóg
SLOVENSKO 1997-1998

Monografia československých
známok, 3. diel - výplátne
známky (1923-39) a celiny
(1923-28)

Monografia československých
známok, 4. diel - známky
letecké, novinové, doplatné,
špeciálne a doručné

Monografia československých
známok, 16. diel I+II -
čs. poprevratové pečiatky
1918-20

Monografia československých
známok, 17. diel I+II - čs.
pečiatky 1918-39

Katalóg POFIS '99: ČSR 1918-1939

Katalóg TROJAN: Prívátne prítláče
na celinách ČSR a ČR 1945-96

Katalóg MICHEL WEST I+II,
1991-92

Katalóg MICHEL WEST I+II,
1990-91

Katalóg MICHEL OST, 1998-99

Katalóg MICHEL ÁZIA I+II,
1994

Katalóg MICHEL Nemecko, 1991-92

Katalóg YVERT EURÓPA I+II,
1979

Katalóg YVERT ZÁMORIE, 1968

Katalóg ZUMSTEIN EURÓPA (WEST+
OST), 4 diely, 1984

Novotný: Mince Františka Jozefa
1848-1516

Novotný: Moulis: Mince ČSR 1918-
1993 + ČR a SR 1993-1999

Sukeník-Novotný: Čs. a české rady
a významnenania, II. diel, 1948-2000,
celofarebný

50.

380.

320.

160.

180.

430.

390.

560.

450.

850.

1350.

175.

230.

330.

320.

145.

170.

320.

PREDPLATNÉ ZBERATEĽA na rok 2000

CENA ČASOPISU A ROČNÉ PREDPLATNÉ

Cena časopisu Zberateľ v roku 2000 bude 44 Sk (dvojčíslo 88), ročné predplatné 444 Sk. Pre zahraničných predplatiteľov sú ceny stanovené takto: ČR 695 Sk (570 Kč), ostatné Európa 980 Sk (44 DM), zámorie 1300 Sk (43 USD, 71 DM). Pri odobratí 10 a viac výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu.

SPÔSOB PREDPLATENIA ČASOPISU ZBERATEĽ

Predplatiť si časopis Zberateľ na rok 2000 možno viacerými spôsobmi: a/ uhradením predplatného priloženou zloženkou, b/ uhradením predplatného inou zloženkou typu C adresovanou na Zberateľ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, alebo c/ uhradením predplatného osobne pri návšteve predajne. Predplatné je možné uhradiť aj spoločne s platbou za objednaný tovar - v tom prípade je potrebné toto uviesť na ústrižku (správa pre prijímateľa) - urýchli sa tým vybavenie potrebných náležitostí.

VÝHODY ABONENTOV ČASOPISU V ROKU 2000

- Poskytovanie 5% zľav na zakúpený tovar v predajni Zberateľ, resp. pri písomnej objednávke tovaru.
- Poskytovanie nákupných poukážok na zakúpenie tovaru v predajni Zberateľ v hodnote 150,- Sk za získanie nového predplatiteľa časopisu (platí do 31. marca 2000).
- Poskytovanie bezplatnej inzercie v každom čísle časopisu v rozsahu 5 riadkov (podrobnejšie podmienky na inzerciu uverejňujeme v úvode rubriky INZERCIA).
- Bezplatné poskytovanie informácií o konaní výmenných schôdzok, výstav, aukcií, stretnutí a ďalších aktivít, vrátane uverejnenia kontaktných adries (pokiaľ podobné informácie majú komerčný charakter, časopis potom tieto môže uverejniť v rámci platenej inzercie).
- Poskytnutie predplatiteľom zdarma osobitnej čiernobielej prílohy Zberateľ a ŠPECIALIZOVANÝ NETTO KATALÓG SLOVENSKO 1999.
- Zariadenie do zlosovania každého predplatiteľa, ktorý predplatné časopisu Zberateľ na rok 2000 uhradí do 31.12.1999 (rozhoduje dátum pečiatky na zložke), o 5 hodnotných vecných cien (mená výhercov zverejníme v čísle 2/2000).

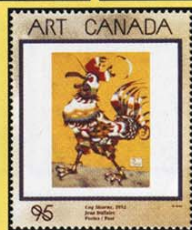
Podrobnejšie informácie:

- telefón 44 250 149
- e-mail zberatel@zberatel.sk
- predajňa Bratislava,
Račianská 17
- pondelok až piatok
od 10.00 do 18.00 hod.

ZBERATEĽ

Hárček Beuronská umelecká škola (hore), emisia Kreslený humor (uprostred) a FDC Poľsko-Ukrajinskej spolupráci v oblasti pohraničného prostredia - čítajte o nich v rubrike Novinky ČR a Novinky Poľska

Zaujímavosti o týchto známkach Švédska, Kanady, Andorry, Slovinska, Belgicka a Španielska sa môžete dočítať v rubrike POHLADY DO SVETA

ZBERATEĽ

**Z PONUKY
FIRMY
ZBERATEĽ**

ZOSTAVA 13 KS ★★ ZNÁMOK ANGLICKÝCH KOLÓNII Z OBDOBIA PANOVNANIA JURAJA VI. (1937 až 1953). CENA ZA ZOSTAVU 1 (HORE) JE 280,- SK, CENA ZA ZOSTAVU 2 (DOLE) JE 270,- SK. ZLAVA PRE ABONENTOV JE 5%, PRI KÚPE OBOCH ZOSTÁV JE ZLAVA ĎALŠÍCH 5%

